

Jaarverslag

2022

Voorwoord

Voor de stichting PCPO Barendrecht en Ridderkerk was 2022 een bewogen jaar. Het jaar begon en eindigde met een wisseling in het bestuur. In januari 2022 trad Evert Vos aan als directeur/bestuurder ad interim, nadat eind 2021 zijn voorganger na een korte periode haar functie had neergelegd. De Raad van Toezicht van PCPO heeft, met hulp van het bureau Beteor, een zorgvuldige weg bewandeld om te komen tot de benoeming van de huidige directeur/bestuurder Yolande de Beer, die gestart is per 1 januari 2023. Bij het proces van werving en selectie was de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad betrokken evenals enkele directeuren van PCPO scholen en enkele medewerkers van het bureau.

Kwaliteitsanalyse

In de eerste maanden van het jaar 2022 heeft de interim bestuurder een analyse gemaakt van de situatie waarin PCPO zich na de snelle bestuurswisseling bevond. Deze analyse werd gedeeld met de Raad van Toezicht, de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad, het Directeurenberaad en de staf. Kort gezegd was de analyse dat de ontwikkeling van PCPO in de voorgaande jaren gestagneerd was, er weinig en weinig eenduidige sturing was vanuit het bestuur en de scholen en het bestuur en de scholen onderling uit elkaar waren gegroeid. In het plan van aanpak dat op basis van de analyse is gemaakt, zijn op hoofdlijnen vier acties in gang gezet:

- het ontwikkelen en implementeren van een nieuwe cyclus van planning en verantwoording;
- het ontwikkelen van een nieuw strategisch beleidsplan, met concrete en verbindende ambities voor de PCPO scholen;
- het herijken van de identiteit van PCPO;
- werken aan een open en professionele cultuur.

De implementatie van de nieuwe cyclus is in de tweede helft van het jaar gestart. Het strategisch beleidsplan en de identiteit worden in 2023 afgerond en de cultuurverandering is een doorlopend proces.

In weerwil van de bestuurlijke ontwikkelingen zijn de scholen zich toch vooral blijven richten op het geven van goed onderwijs aan de leerlingen. Wij zijn het bijna alweer vergeten, maar het jaar 2022 begon met de sluiting van de scholen vanwege Covid. De knelpunten en achterstanden die het gevolg waren van de pandemie zijn in 2022, met het inzetten van de NPO middelen, stevig aangepakt. Die inzet zal ook na 2022 nodig blijven. Op de resultaten van de leerlingen wordt elders in dit verslag ingegaan.

Samenwerking met Kinderopvang SKR

PCPO heeft afgelopen jaar verdere stappen gezet in de samenwerking met de Stichting Kinderopvang Ridderkerk. De Raden van Toezicht van PCPO en SKR hebben verkennende gesprekken gevoerd aangaande een vervolgstap in de samenwerking tussen beide organisaties en de directeuren van de Ridderkerkse basisscholen en de clustermanagers van de kinderopvang op de Ridderkerkse locaties zijn een gezamenlijk leerarrangement IKC gestart. Hiermee zijn belangrijke impulsen gegeven aan het verder vormen van kindcentra in Ridderkerk.

Lerarentekort

Naast de pandemie speelde in 2022 vooral het lerarentekort een belangrijke rol. Alle PCPO scholen hebben het hele jaar te maken gehad met tekorten. Vervangers bij ziekte waren bijvoorbeeld bijna niet te vinden, wat een zware claim legde bij de eigen teams. Maar ook in de reguliere bezetting van de groepen is de situatie niet altijd de meest gewenste. PCPO heeft een wervingscampagne opgezet om leerkrachten, ondersteuners en zij-instromers te vinden. Er is ook geïnvesteerd in het opleiden en begeleiden van de (nieuwe) medewerkers.

Niet alleen is er landelijk een tekort aan leerkrachten, ook het vinden van nieuwe directeuren is niet eenvoudig. Drie directeuren namen aan het eind van het schooljaar ontslag en er was nog een vacature die in 2021 ontstaan was en tijdelijk ingevuld was. Dat betekende dus dat PCPO hard gewerkt heeft om deze vacatures op een goede manier in te vullen. Op CBS De Wingerd en CBS Groen van Prinsterer begonnen de nieuwe directeuren, respectievelijk Jacco Schuijjer en Esmee van Oudheusden, al bij de start van het schooljaar 2022-2023. Voor CBS De Fontein werd een interim directeur gevonden in de persoon van Martine van Krevel. In december van 2022 is Robert Bakker benoemd als directeur van CBS De Fontein per 1 februari 2023. Voor CBS De Bongerd is onze kwaliteitsmedewerker, Marijke Edelman, opgetreden als interim directeur. Inmiddels is Veronique van Helten, die als intern begeleider al bij PCPO werkte, gestart als nieuwe directeur op deze school.

Sluiting CBS De Klimop-Rijsoord

Het vertrek van enkele medewerkers en de directeur van de kleine en toch al kwetsbare CBS De Klimop Rijsoord had tot gevolg dat het bestuur genoodzaakt was de school aan het eind van het schooljaar 2021-2022 te sluiten. Ondanks alle inzet van bestuur en staf en ook de betrokkenheid van de ouders bij het zoeken naar nieuwe medewerkers, lukte het niet om een team te formeren dat voor de leerlingen voldoende kwaliteit en continuïteit kon bieden.

Financiën op orde

In financieel opzicht was 2022 een goed jaar. De besteding van extra subsidies, zoals NPO middelen, zorgde voor de mogelijkheid om extra personeel, voornamelijk ondersteunend, in te zetten ten behoeve van het wegwerken van opgelopen achterstanden. De reguliere subsidie viel hoger uit dan verwacht en door een verbeterde budgetdiscipline in het afgelopen jaar is het resultaat positief uitgekomen op € 1.833.946. Dat maakt het mogelijk om de toekomstige investeringen, die zullen voortvloeien uit de nieuwbouw van enkele scholen, te kunnen doen.

Statutenwijziging

In november 2022 heeft een statutenwijziging plaatsgevonden. De reden hiervoor was dat de vigerende statuten nog niet aangepast waren aan de nieuwe juridische structuur van PCPO sinds 2019, namelijk zijnde een stichting.

Vierjaarlijks inspectieonderzoek

Het vierjaarlijkse inspectieonderzoek, dat in oktober 2022 plaatsvond, viel voor PCPO niet goed uit. De bevindingen van de inspectie over de manier waarop het bestuur de afgelopen jaren gewerkt heeft aan de kwaliteit van het onderwijs waren echter niet verrassend en over het geheel genomen terechte constatering. Zij sloten aan bij de eigen analyses en bieden het huidige bestuur handvatten voor verbetermaatregelen. Met de start van de huidige bestuurder, het invullen van de openstaande directievacatures en de nieuwe energie binnen de organisatie groeit het vertrouwen dat PCPO als organisatie zich de komende jaren verder zal kunnen ontwikkelen en professionaliseren en (mede) daardoor het onderwijs op de scholen verder zal versterken.

Graag wil ik tot slot alle collegae bedanken die zich het afgelopen jaar, dat om meerdere redenen niet het gemakkelijkste jaar is geweest, zijn blijven inzetten om voor onze leerlingen het beste onderwijs te realiseren. Hartelijk dank daarvoor!

Barendrecht, maart 2023

Mw. ir. J.M.F. de Beer,

Directeur/Bestuurder (sinds januari 2023)
PCPO Barendrecht en Ridderkerk

2022 in cijfers

15 locaties

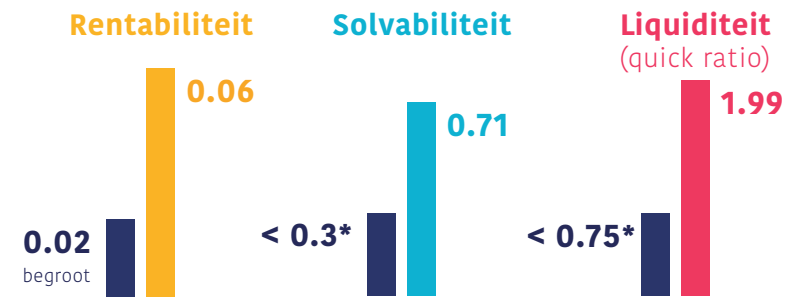
4.208 leerlingen

429 medewerkers

383 vrouwen
46 mannen

6,42% verzuim

Financieel

*Kengetallen signaleringswaarde onderwijsinspectie

11 christelijke basisscholen in Barendrecht en Ridderkerk:

Inhoud

Voorwoord

1. Het schoolbestuur	6
1.1. Profiel	7
1.2. Organisatie	9
Uitgelicht: CBS De Vrijenburg	16
Uitgelicht: CBS De Hoeksteen	17
Uitgelicht: CBS Het Kompas	18
2. Het Bestuursverslag	19
2.1. Onderwijs & Kwaliteit	20
2.2. Personeel en Professionalisering	27
2.3. Huisvesting en Facilitaire zaken	30
2.4. Financieel beleid	30
2.5. Continuïteitsparagraaf	34
2.6. Raad van Toezicht	41
3. Verantwoording van de Financiën	45
3.1. Ontwikkelingen in meerjarig perspectief	46
3.2. Staat van baten en lasten en balans	47
3.3. Kengetallen	52
3.4. WNT-verantwoording 2022	54

De volledig gewaarmerkte jaarrekening is op te vragen bij het bestuursbureau van PCPO (info@pcpobr.nl)

1. Het schoolbestuur

1.1. Profiel

Missie

De scholen van de Stichting PCPO Barendrecht en Ridderkerk nemen een herkenbare plaats in binnen Barendrecht en Ridderkerk. Zij onderscheiden zich door hun karakter en kwaliteit. Wij zijn er trots op dat onze scholen ieder op eigen wijze invulling geven aan een eigen onderwijskundige identiteit. Voorbeelden hiervan zijn Ontwikkelingsgericht Onderwijs, Bewegend leren, High Performing Schools en extra aandacht voor Engels. Dat doen we vanuit een gezamenlijke en gedeelde missie, te weten: Onderwijs met liefde voor God, het kind en de naaste. De scholen van de Stichting PCPO Barendrecht en Ridderkerk zijn open christelijke scholen waar alle leerlingen welkom zijn. De scholen hebben hun eigen herkenbare identiteit geformuleerd op basis van de gezamenlijke waarden: **'Geloofwaardig'**, **'Jouw Talent'**, **'Krachtig Onderwijs'** en **'Alleen samen'**.

Visie

PCPO Barendrecht en Ridderkerk verzorgt onderwijs op 11 reguliere basisscholen aan ruim 4000 leerlingen, waarvan 5 basisscholen in Ridderkerk en 6 basisscholen in Barendrecht. PCPO Barendrecht en Ridderkerk bereidt haar leerlingen zo goed mogelijk voor op de toekomst van morgen. Dit doen wij door goed onderwijs te verzorgen gericht op cognitieve, creatieve en sociale vaardigheden vanuit een christelijk geïnspireerde traditie. Wij hebben de overtuiging dat alle kinderen zich optimaal zullen ontwikkelen als zij op een respectvolle en integere wijze leren relaties aan te gaan. Door hun autonomie te geven en competent te maken in een inspirerende leeromgeving, zullen zij op de juiste wijze betekenis geven aan de wereld om zich heen en vaardig zijn om op termijn als zelfstandige burgers te kunnen functioneren.

Motto

"Krachtig in geloofwaardig onderwijs!"

Strategisch beleid

Op basis van onze missie en visie zijn onze richtinggevende doelstellingen voor 2018-2022 geformuleerd:

- PCPO-scholen behalen hoge opbrengsten en resultaten;
- PCPO-leerlingen, hun ouders en de inspectie van het onderwijs zijn tevreden over de kwaliteit van het onderwijs;
- PCPO heeft bekwame, enthousiaste en betrokken medewerkers;
- PCPO en haar scholen werken aan het realiseren van integrale kindcentra;
- PCPO en haar scholen werken aan het realiseren van passend onderwijs, waaronder educatief partnerschap;
- PCPO en haar scholen integreren ontwikkelingen op het gebied van Wetenschap & Techniek, ICT en social media in hun onderwijs;
- PCPO is een financieel gezonde organisatie;
- PCPO-scholen leveren een constructieve bijdrage aan de totale organisatie;
- PCPO-scholen dragen bij aan de vorming van kinderen tot verantwoordelijke burgers;
- PCPO streeft naar een gezond binnenklimaat op alle scholen.

Deze doelstellingen zijn in ons strategisch beleidsplan 2018-2022 concreet geformuleerd binnen vier pijlers: Onderwijs, Leiderschap, Vitaliteit en Communicatie. Het jaar 2022 is het laatste jaar van het huidige Strategisch Beleidsplan.

Ouders als partners

Leerkrachten en ouders (h)erkennen dat zij een gemeenschappelijk belang hebben: namelijk dat het kind zich, gezien zijn mogelijkheden en talenten, optimaal ontwikkelt. Ouders en leerkrachten zijn gelijkwaardige partners in onderwijs aan en zorg voor het kind, ieder nadrukkelijk vanuit een eigen verantwoordelijkheid. Open communicatie en het wederzijds goed afstemmen van verwachtingen, vormen de basis. Wij gaan dan ook uit van de Gouden Driehoek:

Toegankelijkheid en toelating

Ieder kind is welkom op onze scholen. We staan open voor alle mensen en alle religies en we zijn blij als ouders de keuze maken voor één van onze scholen. Daarbij verwachten wij dat:

- de ontwikkeling van het kind en de daartoe behorende (extra) ondersteuning past binnen het zorgprofiel van de school;
- de ouder(s)/verzorger(s) van de leerling de christelijke identiteit van de school respecteren;
- de ouder(s)/verzorger(s) ermee instemmen dat de leerling deelneemt aan alle activiteiten die tijdens de schooluren worden aangeboden;
- de ouder(s)/verzorger(s) ermee instemmen dat de leerling en zichzelf zich houden aan de door PCPO gehanteerde gedragscode.

Schoolbesturen moeten ervoor zorgen dat elk kind een passende plek krijgt. Ook als het kind extra begeleiding en ondersteuning nodig heeft. Deze verplichting voor scholen heet zorgplicht. De zorgplicht geldt voor kinderen die al op school zitten en kinderen die worden aangemeld. Ieder kind is welkom op onze scholen, tenzij er zwaarwegende factoren zijn waardoor wij twijfelen of het kind wel die aandacht en zorg kan krijgen die het nodig heeft. In dat geval zoekt de school in overleg met de ouders een passende plek.

De opties zijn:

- een andere reguliere school binnen PCPO als de school van keuze de hulp die nodig is niet kan bieden;
- een school voor speciaal onderwijs.

1.2. Organisatie

Contactgegevens

Stichting PCPO Barendrecht en Ridderkerk

Bestuursnummer: 37949

adres: Achterom 70
2991 CV Barendrecht

Telefoonnr.: 0180-620533

Email: info@pcpobr.nl

Website: www.pcpobr.nl

Bestuur

Naam: Mw. Ir. J.M.F. de Beer

Functie: Directeur/bestuurder

Nevenfuncties betaald/onbetaald:

Lid Raad van Toezicht

Samenwerkingsverband RIBA (onbetaald)

Aandachtsgebied en/of commissies:

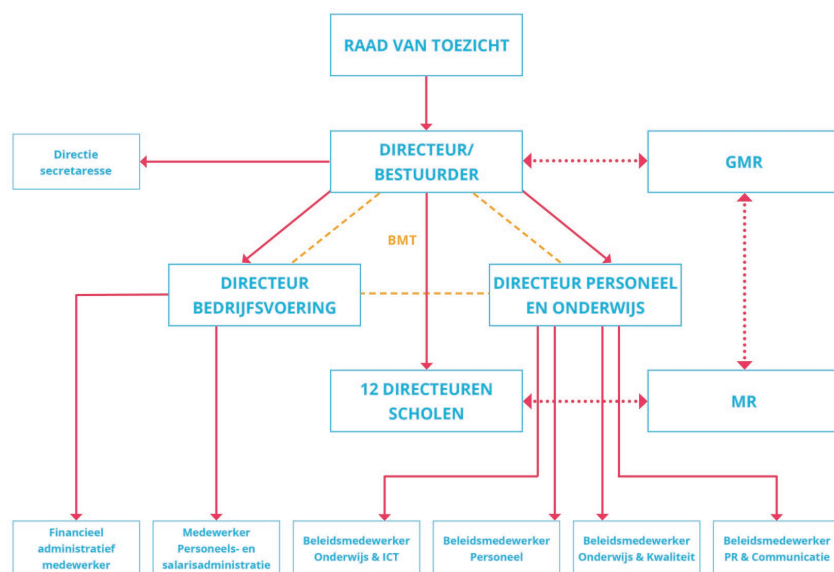
Op basis van bestuurlijke betrokkenheid

Naam:	Brinnummer:
CBS De Hoeksteen	19RG
CBS Het Kompas	19SZ
CBS De Groen van Prinsterer	19UC
CBS De Ark	19UU
CBS Smitshoek	26AG
CBS De Klimop-Rijsoord*	08WM
CBS De Wingerd en CBS De Klimop-Centrum	09UK
CBS De Bongerd	10NL
CBS De Fontein	11MP
CBS De Vrijenburg	28AV
CBS De Regenboog	10IJ

*In augustus 2022 is CBS De Klimop-Rijsoord gestopt en zijn de leerlingen overgeschreven naar CBS De Klimop-Centrum. Het is de bedoeling dat het brinnummer van CBS De Klimop-Rijsoord overgaat naar CBS De Klimop-Centrum, dat tot nu toe een dislocatie van CBS De Wingerd is, maar in de praktijk als een zelfstandige school functioneert.

Organisatiestructuur

PCPO Barendrecht en Ridderkerk is sinds 2019 een stichting met een scheiding tussen bestuur en toezicht, waarbij elk eigen, afgebakende bevoegdheden kent, die opgenomen zijn in de statuten en het reglement. In de stichting werken het bestuur, de toezichthouders, het bovenschools managementteam, de schooldirecteuren en alle medewerkers samen aan het best mogelijke onderwijs voor onze leerlingen. Het onderstaande organogram geeft de lijnorganisatie aan.

N.B. In de loop van het jaar is dit veranderd van 12 naar 11 directeuren.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht houdt toezicht, geeft advies en heeft de werkgeversrol ten aanzien van de directeur/bestuurder. De directeur/bestuurder verstrekt de Raad van Toezicht gevraagd en ongevraagd alle informatie die de Raad van toezicht nodig heeft voor de taakuitoefening. Minimaal 5 keer per jaar wordt de stand van zaken besproken met betrekking tot de meerjarenplannen, de jaarplannen en de financiële situatie in de vorm van kwartaal- of school jaarrapportages.

Directeur/Bestuurder

De bestuurlijke leiding en verantwoordelijkheid voor PCPO Barendrecht en Ridderkerk is in handen van de directeur/bestuurder. De directeur/bestuurder is eindverantwoordelijk voor het bereiken van de gestelde doelen van de stichting en voor het uitvoeren van de werkgeverstaak. De directeur/bestuurder wordt in deze uitvoering ondersteund door de directeur Bedrijfsvoering en de directeur Personeel en Onderwijs en het stafbureau, het secretariaat en de personeelsadministratie. Het gehele jaar 2022 heeft Evert Vos als interim-bestuurder leiding gegeven aan de organisatie.

Wanneer de directeur/bestuurder langer dan twee weken afwezig zal zijn, wordt onderzocht of een extern persoon de vervanging op zich kan nemen. Tot die tijd wordt de directeur/bestuurder vervangen door een lid van het bovenschools management.

Bovenschools managementteam (BMT):

De directeur/bestuurder vormt samen met de directeur Personeel en Onderwijs en directeur Bedrijfsvoering het bovenschools managementteam. Zij geven gezamenlijk leiding aan de overige medewerkers binnen de organisatie en zijn verantwoordelijk voor het bepalen en uitvoeren van het beleid.

De directeur Bedrijfsvoering geeft direct leiding aan:

- Medewerkers financiële en personeels- en salarisadministratie
- Medewerkers facilitaire zaken en huisvesting (deels extern ingehuurd)

De directeur Personeel en Onderwijs geeft direct leiding aan:

- Beleidsmedewerkers ICT, Personeel, Onderwijs en Kwaliteit
- PR- en communicatiemedewerker

Bestuurskantoor

Scholen en het bovenschools managementteam worden ondersteund door de medewerkers van het bestuurskantoor:

- Financieel medewerker
- Administratief medewerker
- Medewerker personeels- en salarisadministratie
- Beleidsmedewerker ICT
- Beleidsmedewerker Onderwijs en Kwaliteit
- Beleidsmedewerker Personeel
- PR- en communicatiemedewerker
- Directiesecretaresse

Directeuren van de afzonderlijke scholen

Elke school heeft een directeur die integraal verantwoordelijk is voor de school.

De directeur is belast met de dagelijkse leiding van de school en heeft een gemandateerde verantwoordelijkheid ten aanzien van alle activiteiten en resultaten van de school. De directeur legt op de deelterreinen bedrijfsvoering en personeel en kwaliteit verantwoording af aan het bovenschools managementteam en integraal aan de directeur/bestuurder. De taakverdeling tussen de directeur/bestuurder en de directies van de scholen is vastgelegd in het managementstatuut.

Binnen deze lijnorganisatie is er sprake van een aantal overlegsituaties:

1. Bovenschools managementoverleg

Hierin hebben zitting de directeur/bestuurder, de directeur Bedrijfsvoering en de directeur Personeel en Onderwijs. Het BMT komt maandelijks bijeen. Tijdens het BMT-overleg wordt het beleid van de stichting voorbereid, vindt de besluitvorming in het beleid plaats en wordt de uitvoering van het beleid gemonitord.

2. Directieberaad

Hierin hebben zitting de directeur/bestuurder, de directeur Bedrijfsvoering, de directeur Personeel en Onderwijs en de 11 directeuren van de afzonderlijke scholen. Het overleg vindt ongeveer 13 maal per jaar plaats. Tijdens dit overleg worden aanzetten voor nieuw beleid geïnitieerd, wordt gezocht naar draagvlak voor uit te voeren beleid en is er ruimte voor intervisie. Het overleg wordt geleid door de directeur/bestuurder.

3. Werkoverleg

De directeuren plannen regelmatig werkoverleg met de medewerkers binnen een bepaalde portefeuille. Tijdens het werkoverleg worden specifieke zaken t.a.v. de portefeuille, besproken.

4. Medewerkersoverleg bestuurskantoor (Meet en Greet)

Hierin hebben zitting alle medewerkers van het bestuurskantoor. Tijdens dit overleg kunnen algemene zaken aan de orde komen, zaken die voor een ieder van belang zijn. Verder is het overleg (bijeenkomst) ook bedoeld om de betrokkenheid tussen alle medewerkers in stand te houden of te vergroten. Het overleg wordt maandelijks georganiseerd en staat onder leiding van de directeur/bestuurder.

5. Werkgroepen

De voorbereiding van grotere beleidsontwikkelingen vindt plaats in en door werkgroepen. Deze bestaan altijd uit een aantal schooldirecteuren, stafmedewerkers en een lid van het bovenschools management, soms aangevuld met een externe expert. In 2022 zijn er drie werkgroepen actief geweest: de werkgroep nieuw Strategisch Beleidsplan, de werkgroep Identiteit en de werkgroep Planning en Verantwoording. Alle drie werkgroepen lopen nog door in het huidige jaar 2023.

6. Netwerken en leerarrangementen

Het van en met elkaar leren krijgt binnen PCPO onder andere vorm in netwerken en leerarrangementen. In 2022 zijn meerdere netwerken en leerarrangementen actief geweest. Deze worden nader toegelicht in paragraaf 2.1. Onderwijs en kwaliteit.

De gemeenschappelijke medezeggenschap (GMR)

Het afgelopen jaar is de GMR zes keer bij elkaar gekomen voor een reguliere vergadering, de eerste vergadering vond vanwege de coronamaatregelen plaats via Teams, daarna gelukkig weer op één van de scholen of het bestuurskantoor. De GMR bestaat uit één ouder en één leerkracht namens iedere school plus een ambtelijk secretaris en voorzitter en bespreekt zaken op bovenschools niveau. De belangrijkste onderwerpen waren:

18 januari:

Nota functiedifferentiatie onderwijsassistenten/lerarenondersteuners, concept vervangingsbeleid, Menukaart bovenschools (NPO gelden)

21 maart:

Voorbespreken bestuursformatieplan, nota 10-dagen-regeling lesgeven door directeuren

21 april:

Buitengewoon Zorgverlof, goedkeuren bestuursformatieplan

22 juni:

Financiële ruimte PCPO, Wijziging Statuten, Samenwerkingsovereenkomst PCPO-SKR, besteding NPO-gelden

21 september:

Rapport RI&E, Strategisch BeleidsPlan 2023-2027

3 november:

voorbereiding inspectie, herijking identiteit

Van alle voorgaande onderwerpen is het meest gesproken over de besteding van de NPO-gelden: de extra financiering vanuit het rijk om de achterstanden/gevolgen van Corona aan te pakken. De verdeling tussen PCPO en de scholen en de besteding van de bovenschoolse gelden door PCPO hebben behoorlijk wat discussie opgeleverd, uiteindelijk heeft dit geleid tot een voor alle betrokkenen bevredigende uitkomst. Het bespreken van de identiteit heeft tot levendige discussies geleid en een mooi document opgeleverd wat de bestuurder en directeuren konden gebruiken als extra input. Voor alle onderwerpen geldt dat het voeren van constructief overleg op basis van helder geformuleerde uitgangspunten uiteindelijk het beste resultaat oplevert.

Op 17 mei heeft een afvaardiging van de GMR een gesprek gehad met de Raad van Toezicht. Hier is o.a. gesproken over het functioneren van de GMR en de samenwerking van de GMR met de bestuurder en de RvT. Ook de schoonmaak, een heikel punt in voorgaande jaren, is besproken. Het blijft lastig dit naar tevredenheid uit te voeren maar de voorzichtige conclusie is dat het beter gaat.

In het kader van de 4-jaarlijkse inspectie, is op 8 november door de inspectie met een afvaardiging van de GMR gesproken. Belangrijkste onderwerpen waren de relatie tussen en de (pro-)activiteit van GMR naar bestuurder e/o RvT en v.v. De resultaten van de inspectie worden in 2023 bekend.

Het hele jaar heeft de GMR prettig samengewerkt met de interim bestuurder. Tevens is de GMR weer betrokken geweest bij het opnieuw opstellen van het functieprofiel voor een nieuwe bestuurder en de selectie hiervan.

Na ruim 5 jaar het secretariaat van de GMR te hebben verzorgd, is in september afscheid genomen van Rudi van Aert. Hij heeft met plezier deze rol vervuld en een leuke en leerzame periode gehad. Helaas is er nog geen opvolger gevonden, hiervoor is weer een oproep uitgezet. Gelukkig is Marieke van Egeraat, de opvolger van voorzitter Jeannette Buitendijk die aan het eind van schooljaar 2022-2023 vertrekt, bereid zolang de honneurs waar te nemen.

Verder veel dank aan de leerkrachten en in het bijzonder de ouders (die de GMR in hun vrije tijd doen). Dit jaar is door alle extra gesprekken en bijeenkomsten nog meer beroep op hun tijd gedaan dan gebruikelijk. Vaak voelden dezelfde leden zich genoodzaakt om de extra taken op zich te nemen, omdat steeds meer scholen er niet in slaagden een vaste ouder en medewerker naar de vergaderingen af te vaardigen. Deze wisselende samenstelling kwam het kennisniveau en de betrokkenheid niet ten goede en werkte ook niet prettig voor de vaste vertegenwoordigers van de andere scholen. Daarom zijn we, om ieders tijd zo efficiënt mogelijk te benutten en te zorgen dat we een kundige en betrokken gesprekspartner zijn en blijven voor bestuurder en RvT, de discussie gestart over het functioneren van de GMR en de huidige samenstelling. Onder leiding van het CNV hebben we bekeken wat onze rechten, plichten en taken zijn en hoe we deze het best kunnen uitvoeren, zowel qua samenstelling als proces. Dit traject wordt voor het einde van het schooljaar 2022-2023 afgerond, zodat we het schooljaar 2023-2024 met nieuw elan en onder leiding van de nieuwe voorzitter en secretaris kunnen starten. Want wat tijdens alle gesprekken dit jaar naar voren kwam, is dat de deelnemers de gevoerde gesprekken en overleggen als zinvol ervaren en dat zowel ouders als leerkrachten medezeggenschap binnen PCPO een belangrijk goed vinden!

Horizontale dialoog en verbonden partijen

Gemeentelijk overleg

De directeur/bestuurder neemt deel aan de overleggen op stedelijk bestuurlijk niveau. Deze betreffen gesprekken met de wethouders van Onderwijs/Huisvesting van Ridderkerk en Barendrecht. Daarnaast neemt de directeur/bestuurder deel aan de Lokale Educatieve Agenda van de gemeente Ridderkerk, waarin alle andere onderwijsbesturen binnen Ridderkerk vertegenwoordigd worden, evenals de gemeente, het samenwerkingsverband RIBA en een aantal belangrijke zorgorganisaties zoals het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Samenwerkingsverband

PCPO is aangesloten bij het samenwerkingsverband Ridderkerk, Barendrecht, Albrandswaard (RIBA). Het samenwerkingsverband RIBA is gericht op het realiseren van ondersteuningsvoorzieningen in de regio Barendrecht, Ridderkerk en Albrandswaard en het realiseren van een ononderbroken ontwikkelingsproces en een zo passend mogelijke plaats in het basisonderwijs voor leerlingen in de regio.

Kinderopvang

Een belangrijke groep stakeholders zijn de instellingen die opvang bieden, zowel voorschools als tussen- en naschools. In Ridderkerk werkt PCPO nauw samen met Kinderopvang SKR, waarmee ook een samenwerkingsovereenkomst is gesloten. In Barendrecht werkt PCPO samen met Kibeo, Eiland Marlyne en Partout.

Voortgezet onderwijs

De basisscholen hebben met meerdere VO-scholen in de regio contact. Op bestuurs- en schoolniveau wordt vooral samengewerkt met het VO-bestuur CVO, met name met het Farelcollege in Ridderkerk, Portus Groene Hart in Barendrecht en het Zuidergymnasium in Rotterdam. Het betreft dan doorstroomprogramma's po-vo en het pregymnasium.

Hogescholen

PCPO heeft intensieve contacten met Hogeschool InHolland over het plaatsen van studenten van de PABO. Deze contacten leiden tot diverse vormen van werkplekleren en tot een continue instroom van afgestudeerden in de scholen.

Klachtenbehandeling

Er zijn in 2022 twee klachten ingediend bij de GCBO, de Geschillencommissie Bijzonder Onderwijs. In het ene geval heeft de GCBO geen oordeel uitgesproken, omdat klager en verweerder zelf al tot afspraken waren gekomen. In het tweede geval heeft GCBO geoordeeld dat van de drie klachten er één gegrond was, één deels gegrond en deels ongegrond en één niet ontvankelijk was. Daarnaast is er bij de politie aangifte gedaan tegen een leerkracht. Deze aanklacht is door de Kantonrechter als niet ontvankelijk verklaard.

In 2022 zijn bij de vertrouwenspersoon van de stichting twee formele klachten door ouders ingediend. De behandeling van één van deze was eind 2022 nog niet volledig afgerond. De vertrouwenspersoon heeft daarbij een bemiddelende en adviserende rol gespeeld. Bij deze klachten is er ook contact geweest met het bevoegd gezag, de leerplichtambtenaren en rondom één situatie is ook de Onderwijsinspectie op de hoogte geweest.

Er zijn geen klachten ingediend bij de landelijke klachtencommissie.

Juridische structuur

De rechtspersoonlijkheid van het bevoegd gezag is een stichting. PCPO Barendrecht en Ridderkerk is op 1 januari 2005 opgericht en heeft sinds 11 juni 2019 een stichtingsvorm. Stichting PCPO Barendrecht en Ridderkerk staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder dossiernummer 40341697.

Governance

In de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs zijn basisprincipes vastgelegd omtrent professionaliteit van bestuurders, toezichthouders en managers in het primair onderwijs. Het bestuur handhaaft deze code.

Functiescheiding

De functiescheiding is binnen PCPO georganiseerd op organieke wijze (two-tier model): er is een bestuur en er is een raad van toezicht.

Code goed bestuur

In de bestuursvergadering van 15 maart 2020 zijn de volgende documenten vastgesteld:

- Organogram
- Bestuursstatuut
- Managementstatuut
- Code Goed bestuur
- Statuten

Op 10 november 2022 zijn de statuten gewijzigd, omdat de vigerende statuten nog niet aangepast waren aan de nieuwe juridische organisatiestructuur van PCPO, namelijk zijnde een stichting.

In de statuten 2022 zijn de volgende doelstellingen voor PCPO vastgelegd:

- De stichting stelt zich ten doel werkzaam te zijn tot de oprichting en instandhouding van scholen voor Protestants Christelijk basisonderwijs te Barendrecht en Ridderkerk of in de omgeving daarvan;
- Zij beoogt niet het maken van winst;
- Zij tracht dit doel te bereiken door het zoeken van samenwerking in alles wat tot de belangen van het christelijk onderwijs behoort, door het houden van vergaderingen en voorts door alle andere wettige middelen welke tot het gestelde doel dienstig zijn.

UITGELICHT

CBS DE VRIJENBURG: VERANDERTRAJECT HIGH PERFORMING SCHOOL

CBS De Vrijenburg is in het schooljaar 2021-2022 begonnen met het verandertraject naar een High Performing School (HPS). Het HPS-programma is een tweejarig traject waarbij het doel is om onze leerlingen op een zo hoog mogelijk niveau te laten leren. Dit alles op een fundament van hoge verwachtingen, wederzijds vertrouwen en evidence-informed lesgeven. Op De Vrijenburg staat de leerkracht centraal, gaat kennis vooraf aan vaardigheden en gaan we ervan uit dat alle leerlingen alles kunnen leren.

Afgelopen jaar is er door het team hard gewerkt aan het ontwikkelen van een visie op leren en gedrag. Er is met elkaar gesproken over hoe leerlingen op een effectieve, efficiënte wijze en aangename manier komen tot kennis, vaardigheden en houdingsaspecten. Vervolgens is de visie op leren en gedrag door het hele team vastgesteld en dragen we deze uit binnen de school. Komende periode werken we verder aan de ontwikkeling van een visie op leren organiseren, een visie op professionaliteit en een visie op veranderen en verankeren. In juni 2023 hopen we onze Bronze Audit te behalen als HPS-school en de transitie verder voort te zetten.

Daarnaast is het team sinds afgelopen jaar aan het werk in leerteams. In de leerteams zijn we elke week bezig om ons onderwijs elke dag een stukje beter te maken. Dit doen we door te werken met een vaste opbouw; het doen van literatuurstudie, leerlingbespreking (anoniem), het uitvoeren van onderzoek en we evalueren met elkaar het proces. Doen we de dingen die we doen goed? Komend jaar willen we in de leerteams met elkaar de lessen voorbereiden.

Zo leren we op CBS De Vrijenburg van en met elkaar met als doel om samen te zorgen voor kwalitatief goed onderwijs!

UITGELICHT

CBS DE HOEKSTEEN: STICHTING LEERKRACHT EN BEWEGEND LEREN

Op CBS De Hoeksteen zijn we na de zomer van 2022 begonnen met werken met Stichting Leerkracht. Na jaren waarin corona en de maatregelen de waan van de dag hebben geleid, voeren we weer onderwijsinhoudelijke gesprekken. Gesprekken die onze onderwijskwaliteit optimaliseren en van grote invloed zijn op ons werkplezier. In de drie bordsessieteamen komen we één keer per week een uur bij elkaar, waarbij we starten met een kwartier bordsessie, om vervolgens tijdens een werksessie gezamenlijk lessen voor te bereiden, literatuur te bestuderen, feedback te geven, retrospectives te houden, successen te vieren en nieuwe doelen op te stellen. We voeren de professionele dialogen over allerlei verbeterthema's zoals rekenen, gedrag, dynamische schooldag etc. We betrekken de leerlingen bij deze ontwikkelingen door naar hun mening te vragen in leerlingarena's en bordsessies in de klas. Een verbeterthema wordt afgerond met het gehele team in een verbindingssessie, waarbij de verbinding wordt gelegd tussen de bordteams en we van en met elkaar leren. De succesvolle interventies worden opgenomen in een kwaliteitskaart en op deze manier borgen we onze behaalde doelen.

Daarnaast hebben we een reeds ingezette ontwikkeling verder uitgewerkt en geoptimaliseerd, namelijk het beweegprofiel van De Hoeksteen. Sinds 2022 hebben we een nieuwe beweegcoach én een leerkracht die alle groepen instructie geeft over de Beweegwijs Spelen. Drie keer per week hebben de leerlingen een gestructureerd beweegmoment op het schoolplein, waarbij de leerlingen precies weten hoe de spellen worden gespeeld, doordat zij aan het begin van de week instructie en een oefenmoment hebben gehad. De leerlingen van groep 8 begeleiden de spellen op de andere twee dagen. Zij ontwikkelen daarbij ook vaardigheden zoals leidinggeven, anderen aanspreken en presenteren. Sinds we Beweegwijs op deze manier inzetten merken we dat alle leerlingen meer in beweging

zijn, beter tot spelen komen en er minder conflictsituaties zijn. Ook loopt iedere groep minimaal één keer per week de Weekly Mile en vaker als daar behoefte aan is. Het bewegend leren wordt steeds meer ingezet in de klassen, doordat de leerkrachten iedere studiedag hier enthousiast voor worden gemaakt door de beweegcoach. Tevens laat hij ons kennismaken met de andere thema's van de Gezonde School, dat ons gaat helpen om de leerkrachten en leerlingen van De Hoeksteen nog meer bewust te maken van een gezonde levensstijl.

Mooie ontwikkelingen op het gebied van onderwijskwaliteit en beweging voor de leerlingen van De Hoeksteen: 'Gun kinderen alle kansen, maak hun leven rijk en betekenisvol!'

UITGELICHT

CBS HET KOMPAS WERKT MET LEERTEAMS

Sinds augustus 2022 werken wij op Het Kompas in leerteams. Een leerteam is geen vergadering, maar gezamenlijke leer- en ontwikkeltijd. Er wordt in twee leerteams gewerkt aan het ontwikkelen van kennis en vaardigheden, die nodig zijn voor de dagelijkse lespraktijk. Eigenaarschap van leerkrachten is hierin belangrijk, het vakmanschap van de leerkracht staat centraal en onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen komen nu vanuit de leerteams. Wij zijn dit jaar gestart met 1 uur per week, om de week op dinsdag en donderdag. Vanaf volgend schooljaar zal er 2 keer per week leerteam zijn. Een belangrijk onderdeel van leerteams is het onderzoek, waarin gebruik gemaakt wordt van evidence based bronnen. Onderzoeksvragen worden uitgewerkt met de methode van actieonderzoek. Een actieonderzoek kan wel tot maximaal 8 weken duren.

Gedurende het schooljaar staan ook andere activiteiten gepland tijdens leerteamtijd, bijvoorbeeld het samen bekijken en analyseren van de niet-methodegebonden toetsen en het maken van de onderwijsplannen. Deze worden aan elkaar gepresenteerd en collega's bevragen elkaar en geven feedback op de plannen.

Het afgelopen jaar was een jaar met hobbels en net als op veel andere scholen heeft ook Het Kompas te maken gehad met het lerarentekort. Ondanks dat gaan goede ontwikkelingen op Het Kompas gewoon door en is het team gestart met een andere manier van werken!

2. Het Bestuursverslag

2.1. Onderwijs & Kwaliteit

Onderwijs en kwaliteitszorg

Hoe definiëren we onderwijskwaliteit?

De kwaliteitszorg binnen PCPO kan omschreven worden als het aansturen van een continu verbeterproces om zodoende aan de kwaliteitseisen te voldoen. De kwaliteitszorg is professioneel van opzet en systematisch van uitvoering. De basis hiervan ligt besloten in de onderwijsvisie en het bestuursconcept, die verankerd zijn in het Strategisch Beleidsplan en de daarvan afgeleide beleidsdocumenten. Belangrijke pijlers in de visie zijn Onderwijs, Leiderschap, Vitaliteit en Communicatie. PCPO stuurt waar nodig op verbeteringen, stimuleert de onderwijsontwikkeling en ambitie, creëert voorwaarden voor een professionele cultuur en zorgt voor een deugdelijk financieel beheer.

PCPO is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs dat de 11 scholen verzorgen. De kwaliteit van het onderwijs is een breed begrip en laat zich niet in z'n geheel vatten in meetbare eenheden. Onderwijs gaat ook over het vormen van kinderen tot wereldburgers die zelfstandig kunnen functioneren in de samenleving van de toekomst. Kwaliteitszorg is een proces dat continu doorgaat en nooit af is.

Hieronder wordt beschreven hoe PCPO in 2022 zicht heeft gehouden op, gewerkt heeft aan en verantwoording heeft afgelegd over de onderwijskwaliteit.

Op welke manier hebben we zicht op onderwijskwaliteit?

In 2022 hebben er startgesprekken plaatsgevonden volgens de toen geldende gesprekscyclus van PCPO. Deze gesprekken vonden plaats tussen de directeur Onderwijs & Personeel, de beleidsmedewerker Onderwijs en Kwaliteit, de schoolleiding en de intern begeleiders.

In maart 2022 hebben de scholen de resultaten van de middentoets aan elkaar gepresenteerd. Dit leverde waardevolle gesprekken op waarin van en met elkaar geleerd werd. Daarnaast zijn in deze gesprekken ook de volgende onderwerpen besproken:

- Doelen en acties uit het Schooljaarplan
- Toetsresultaten (twee niet-methodegebonden toetsen en de eindtoets)
- Onderwijs aan kleuters
- Monitoring veiligheid
- Passend Onderwijs
- Inzet middelen Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Uit alle gesprekken blijkt dat leerkrachtvaardigheden een cruciale rol spelen bij de schoolontwikkeling.

In de gesprekken met directeuren werd duidelijk dat ook dit jaar het lerarentekort een negatief effect heeft gehad op de onderwijskwaliteit. Het was niet altijd mogelijk om bevoegde leerkrachten voor de groep te vinden.

Onderwijsassistenten werden vaak belast met lesgevende taken waardoor zij niet toe kwamen aan ondersteunende activiteiten.

Landelijk gezien is het percentage leerlingen dat het geavanceerde (1S) niveau voor rekenen haalt, gedaald sinds 1995. (TIMSS-toetsscore 1995–2019). Bij PCPO was in 2022 het percentage 1S score gedaald van 50,6% in 2021 naar 49,4% in 2022 op de eindtoets. In het IB-netwerk en het netwerk van de rekenspecialisten is aandacht geweest voor dit onderwerp. We merken dat de kennis rondom de referentieniveaus steeds meer ingeburgerd raakt bij onze leerkrachten.

Vanaf 1 augustus 2022 mogen scholen geen toetsen voor kleuters meer gebruiken. Scholen hebben in het halfjaargesprek laten zien hoe zij de doorlopende leerlijn waarborgen, welke doelen de school wil bereiken en hoe de ontwikkeling van kleuters wordt gevolgd en begeleid. De scholen hebben in een presentatie laten zien welk observatie-instrument zij gebruiken in de onderbouw. Het onderwerp is teruggekomen in het IB-netwerk, het netwerk jonge kind en in het auditteam.

In 2022 zijn er audits uitgevoerd op CBS De Fontein, CBS De Regenboog en CBS De Bongerd. Deze audits zijn uitgevoerd door het interne auditteam van PCPO. Elke audit heeft geleid tot een rapportage met daarin aanbevelingen om de kwaliteit op de school te verbeteren.

Daarnaast is er een traject uitgezet om tot een verbeterde planning- en verantwoordingscyclus te komen. Een werkgroep van directeuren en de directeur bedrijfsvoering heeft zich hierover gebogen. Dit heeft geresulteerd in een planning- en verantwoordingscyclus die in 2023 wordt geïmplementeerd en verder zal worden uitgewerkt tot een kwaliteitscyclus.

Op welke manier werken we aan de onderwijskwaliteit?

In ons Strategisch Beleidsplan is het leren van en met elkaar een van de onderwijskundige doelen. In 2022 zijn er verschillende netwerken actief geweest.

Het netwerk van de intern begeleiders is zes keer bij elkaar geweest. Onderwerpen van gesprek waren o.a.:

- Begrijpend luisteren en lezen o.l.v. Karin van de Mortel
- Analyse van de resultaten van de middentoets o.l.v. Leon van Dalen
- Rekenen, op weg naar 1S o.l.v. Pauline van Vliet
- Monitoren van sociale veiligheid via Kindbegrip o.l.v. Kees van Overveld
- Het volgen van kleuters o.l.v. Sanne Vreugdenhil

Het netwerk van aandachtsfunctionarissen is in 2022 vier keer bij elkaar geweest.

Thema's waren o.a.:

- Het werken met de meldcode o.l.v. Gerda Roos
- Lastige gesprekken voeren o.l.v. Willem de Koning
- Het bespreken van ingewikkelde casussen door middel van intervisie

Het netwerk van de hoogbegaafdheidsspecialisten is twee keer samengekomen.

Onderwerpen waren:

- executieve functies onder begeleiding van bureau Ponte
- actieplan 2020-2023

Het auditteam van PCPO is in 2022 twee keer bij elkaar geweest. Onderwerpen waren:

- Evaluatie van de uitgevoerde audits en daaruit voortvloeiende verbeterpunten
- Scholing op het gebied van kleuteronderwijs o.l.v. Margreeth Mulder

Via onze interne academy "Kennisplesin" zijn leerkrachten geschoold op diverse terreinen waaronder:

- Bewegend leren door Rietje Goosen
- Probleemgedrag in de klas door Kees van Overveld
- Signaleren van hoogbegaafdheid door Anja van de Velde
- Het rekenmuurtje door Pauline van Vliet
- Formatief evalueren door Peter Pijl
- Met sprongen vooruit door het Menne Instituut

Strategisch Beleidsplan 2023–2027

In 2022 is het proces gestart om te komen tot een nieuw Strategisch Beleidsplan 2023–2027. Het proces is gestart met het samenstellen van een werkgroep bestaande uit de directeur Onderwijs en Personeel, de beleidsmedewerker Onderwijs en Kwaliteit en twee schoolleiders. Als methodiek is gekozen voor het waarderend actieonderzoek. Hierbij zijn (oud) leerlingen, medewerkers van PCPO, ouders en stakeholders betrokken.

De vragen die centraal stonden waren:

- Wat is onze maatschappelijke opdracht?
- Wanneer doen we het goed door de ogen van het kind?
- Wat doet de school goed en moet worden vastgehouden?
- Welke kansen zijn er om de samenwerking met PCPO te versterken?

Dit actieonderzoek heeft waardevolle input geleverd en geeft de contouren aan voor het nieuw te vormen Strategisch Beleidsplan. In 2023 zal het proces een vervolg krijgen en leiden tot een nieuw Strategisch Beleidsplan van PCPO. In het beleidsplan zal worden beschreven hoe wij vanuit een gedragen visie op goed onderwijs onze kinderen, in een ambitieuze, professionele cultuur zullen toerusten voor de maatschappij van morgen.

Hoe verantwoordden we ons over de onderwijskwaliteit?

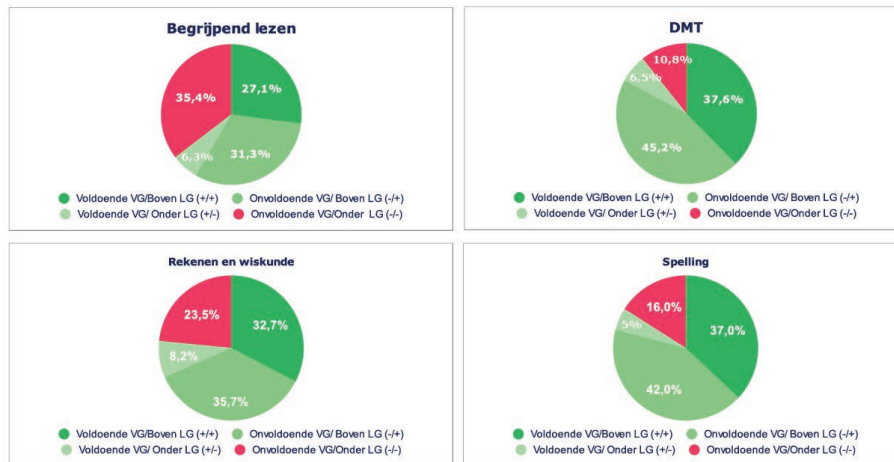
PCPO voert gestructureerd de dialoog met medewerkers, ouders en andere belanghebbenden in onze omgeving, over de onderwijskwaliteit. De kern voor PCPO is "ruimte geven, verantwoording vragen en van en met elkaar leren". Daarin past dat onze scholen zelf verantwoording afleggen, middels hun eigen documenten en overlegstructuren.

Doelen en resultaten

In 2022 is er een vervolg gegeven aan de doelstelling “Leren van en met elkaar” door scholen de resultaten van de middentoets aan elkaar te laten presenteren. Hierdoor ontstond de onderwijskundige dialoog en konden scholen ervaringen delen en leren van en met elkaar.

Onderwijsresultaten middentoets

Kijkend naar de resultaten van de middentoets stonden de resultaten van het vak begrijpend lezen het meest onder druk. Technisch lezen scoorde het beste, kijkend naar de behaalde vaardigheidsgroei en de scores ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

Voor **begrijpend lezen** zagen we een flinke stijging als het gaat om het percentage leerlingen dat boven het landelijk gemiddelde scoorde. Van 42% in 2021 naar 58% in 2022. Het aantal leerlingen dat voldoende groei laat zien, daalt iets ten opzichte van 2021. Het was 38% en daalt naar 33%.

Bij **technisch lezen** (DMT) scoort 83% van de leerlingen in 2022 boven het LG. Dat is 10% meer dan het jaar ervoor. 44% van de leerlingen laat voldoende groei zien. Dit is 20% minder dan 2021.

Voor het vak **rekenen-wiskunde** zien we in 2022 dat 69% van de leerlingen boven het LG scoort. Dat is 12% meer dan 2021. 41% van de leerlingen laat voldoende groei zien, dat is 3% minder dan het voorgaande jaar.

Bij het vak **spelling** scoorde 79% van de leerlingen in 2022 boven het LG. In 2021 was dat nog 60%. 42% van de leerlingen liet voldoende groei zien. In 2021 was dat 54%

TREND M-2020-2021 / M-2021-2022

Vak	M-toets	Boven LG/ Voldoende groei	Boven LG/ Onvoldoende groei	Onder LG/ Voldoende groei	Onder LG/ Onvoldoende groei
Begrijpend lezen	2021	22%	20%	16%	34%
	2022	27% ↑	31% ↑	6% ↓	36% ↑
DMT	2021	54%	19%	10%	15%
	2022	38% ↓	45% ↑	6% ↓	11% ↓
Rekenen en wiskunde	2021	32%	25%	12%	16%
	2022	33% ↑	36% ↑	8% ↓	23% ↑
Spelling	2021	40%	20%	14%	18%
	2022	37% ↓	42% ↑	5% ↓	16% ↓

Onderwijsresultaten eindtoets

In april 2022 hebben 464 leerlingen van de groepen 8 van PCPO de eindtoets gemaakt. Hieronder volgt een overzicht van de resultaten.

VAKGEBIED Gemiddelde schoolweging PCPO is 29,76	% 1F Alle percentage zijn het gemiddelde van de 12 scholen.		Landelijk gemiddelde	% 2F/1S Alle percentage zijn het gemiddelde van de 12 scholen.		Landelijk gemiddelde
	20-21			20-21		
LEZEN (techniek & woordenschat, opzoeken, begrijpen, interpreteren, evalueren, samenvatten)	20-21	98,5%	98,5%	20-21	79,7%	77,5%
	21-22	98% ↓		21-22	80,1% ↑	
REKENEN (getallen, verhoudingen, meten & meetkunde, verbanden)	20-21	93,4%	93,6%	20-21	50,6%	48,4%
	21-22	92,7%		21-22	49,4% ↓	
TAALVERZORGING (werkwoordspelling, niet-werkwoordspelling, leestekens)	20-21	97,9%	96,9%	20-21	70,5%	60,4%
	21-22	98,3% ↑		21-22	70,2% ↓	

Bron Ultimview Parnassys

De scholen van PCPO scoren op 1F niveau bij taalverzorging boven het landelijk gemiddelde. Bij lezen en rekenen wordt iets onder het landelijk gemiddelde gescoord. Bij 2F/1S wordt bij de drie afzonderlijke vakgebieden boven het landelijk gemiddelde gescoord. Voor drie leerlingen was er ontheffing. Zij hebben niet deelgenomen aan de eindtoets.

Overige ontwikkelingen

De beroepsstandaard van de intern begeleider is herzien. Op steeds meer scholen ontwikkelt de intern begeleider zich in de richting van kwaliteitscoördinator. De ib'er wordt nadrukkelijker ingezet om de onderwijskwaliteit te verbeteren. De ib'er focust zich meer op de kwaliteit van leren in de school, in plaats van het geven van extra ondersteuning. De ib'er wordt de aanjager van de professionele leercultuur in de school. In 2023 zullen alle ib'ers van PCPO worden opgeleid tot kwaliteitscoördinator.

Toekomstige ontwikkelingen

In 2022 is er het document Planning en verantwoording ontwikkeld waarin alle gesprekken tussen bestuur en scholen over onderwijskwaliteit, personeel en financiën in een jaarrooster gepland staan. In 2023 zal dit document verder worden doorontwikkeld en zullen de volgende onderdelen volgens de PDCA-cyclus geborgd moeten worden:

- zicht op het aantal doelgroep kleuters, het aanbod dat zij krijgen en de monitoring van de doorgaande lijn tot en met groep 3.
- zicht en monitoring van de basisvaardigheden
- zicht en monitoring van de veiligheid
- zicht en monitoring van de doorgaande lijn PO-VO, inclusief de plaats in het VO na 3 jaar

De werkgroep zal PCPO-normen moeten bepalen op bovengenoemde gebieden.

Onderwijs aan nieuwkomers

Op onze scholen zijn in 2022 vijf Oekraïense kinderen ingeschreven. Vier kinderen zijn inmiddels door verhuizing vertrokken naar andere scholen elders in Nederland. Eén leerling volgt onderwijs op CBS De Bongerd. PCPO verzorgt zelf geen ISK-onderwijs, maar neemt wel leerlingen op die na het volgen van ISK-onderwijs door kunnen stromen naar het reguliere onderwijs. Hierin werkt PCPO samen met het bestuur OZHW, dat het ISK-onderwijs in de regio verzorgt.

In de voorschoolse educatie is een groeiend aantal leerlingen dat geen of onvoldoende Nederlands spreekt; zij worden na instromen in groep 3 op de basisscholen extra ondersteund in hun taalontwikkeling.

Internationalisering

De scholen van PCPO hebben geen specifieke focus op internationalisering en hebben op dit gebied het afgelopen jaar geen activiteiten ontplooid. Dit zal ook geen doel zijn in de nabije toekomst.

Onderzoek

PCPO heeft geparticipeerd in een onderzoek van Oberon naar de doorgaande leerlijn peuters-kleuters in Barendrecht en Ridderkerk.

Inspectie

In oktober en november heeft de Inspectie van het Onderwijs PCPO bezocht. Er is onderzocht of de sturing door het bestuur op de kwaliteit van het onderwijs op de scholen op orde is, of er sprake is van deugdelijk financieel beheer en hoe dit bijdraagt aan de kernfuncties van het onderwijs. De standaard Visie, ambities en doelen is met een voldoende beoordeeld. De standaarden Uitvoering en kwaliteitscultuur en Evaluatie, verantwoording en dialoog worden beide met een Onvoldoende beoordeeld. Dit samen genomen leidt tot een Onvoldoende eindoordeel. In het bestuur was al eerder geconcludeerd dat verbeteringen op een aantal punten nodig waren en het inspectierapport wordt dan ook gezien als een extra stimulans om deze veranderingen verder te ontwikkelen en te implementeren. De genoemde verbeterpunten in het inspectierapport kunnen worden geclusterd in zeven thema's, te weten:

1. Burgerschap
2. Kwaliteitszorg en Kwaliteitscultuur
3. Financieel beheer
4. Bestuursfilosofie
5. Scholing, netwerken, leren van en met elkaar
6. Verbetering van de kwaliteit van de resultaten op De Klimop-Centrum
7. Passend Onderwijs

De thema's zullen in 2023 verder worden uitgewerkt door verschillende werkgroepen.

Passend Onderwijs

In toenemende mate zien we kinderen van vier jaar op onze scholen die (nog) niet klaar zijn voor de basisschool. De kinderen om wie het gaat, hebben complexe ondersteuningsvragen op het gebied van taal ontwikkelachterstand, ontwikkelingsachterstand en niet-leeftijdsadequaat gedrag en problemen in de thuissituatie. Van maart 2022 tot juli 2022 is er een zogenaamde tussengroep gevormd op basisschool De Trinoom in Barendrecht om de meest kwetsbare kleuters op te vangen, om zo te voorkomen dat het thuiszitters zouden worden. De leerlingen waren afkomstig uit Barendrecht en Ridderkerk. Drie leerlingen van PCPO hebben deelgenomen aan de doorstroomgroep. Na de zomervakantie hebben we deze drie leerlingen geplaatst op het S(B)O.

In opdracht van de gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk heeft Oberon onderzoek gedaan naar de omvang van deze problematiek. De bevindingen en aanbevelingen zijn begin 2023 met de verschillende partijen gedeeld.

	Aantal peuters (2022)	Aantal doelgroep-peuters (2020)	Aantal VVE-indicaties (1 april 2022)	Schatting 4-jarigen zonder plek of onderwijs of voorschool (voorjaar/zomer 2022)
Barendrecht	747	65 (9%)	121	5
Albrandswaard	361	35 (9%)	29	1
Ridderkerk	756	110 (16%)	110	2

Bron: Onderzoeksrapport Oberon Van peuters naar kleuters, december 2022

De gemeenten, de kinderopvang, de scholen, het CJG, de wijkteams en het SWV RiBA zullen gezamenlijk uitvoering gaan geven aan de aanbevelingen zoals verwoord in het rapport van Oberon.

Ook in de doorgaande lijn van het PO naar het VO merken we dat het aantal kinderen toeneemt waarvoor het vinden van een passende plek in het VO niet vanzelfsprekend is. Voor negen leerlingen van PCPO waren extra gesprekken en interventies nodig voordat er een goede onderwijsplek kon worden gevonden. Uiteindelijk zijn alle kinderen na de zomervakantie geplaatst in het V(S)O.

Subsidie Samenwerkingsverband RIBA

Scholen ontvangen € 150 per leerling structureel voor de basisondersteuning, impulsmiddelen voor nieuw beleid en School Maat Werk (SMA) voor leerlingen die meer ondersteuning behoeven. PCPO heeft middelen basisondersteuning ingezet voor de extra facilitering van intern begeleiders bij hun werkzaamheden om onderwijs passend te maken voor elk kind. Tevens is een speciale voorziening voor de hoogbegaafden, de plusklas De Raket Jongere Kind (RJK) en plusklas De Raket Oudere Kind (ROK), en 'meer handen in de groep' o.a. voor het vormgeven van lichte arrangementen, vanuit deze middelen bekostigd. De plusklas biedt zorg aan leerlingen (12 ROK en 10 RJK) met een specifieke hulpvraag waaraan niet op de eigen school gewerkt kan worden. Door het leerkrachtentekort heeft de RJK in 2022 maar één periode zorg kunnen verlenen aan deze leerlingen. Verder hebben de meeste scholen gebruikgemaakt van de extra subsidie hoogbegaafdheid (€ 11,35 per leerling) vanuit het SWV. N.a.v. een schoolspecifieke ontwikkelvraag hebben de scholen expertise kunnen inkopen om het beleid aan te scherpen en het team deskundiger te maken.

Nationaal Programma Onderwijs

Vanuit OCW is in 2022 wederom geld beschikbaar gesteld om mogelijk opgelopen vertragingen tijdens de corona crisis in te lopen. Alle scholen van PCPO hebben in het voorjaar van 2022 opnieuw een schoolscan uitgevoerd en het schoolprogramma bijgesteld. De conclusies van de schoolscan en het bijgewerkte schoolprogramma zijn met team, MR, ouders en bestuur gedeeld. De MR heeft instemming verleend aan het schoolprogramma.

PCPO heeft in 2022-2023 5% afgeroomd van de totale subsidie voor de bovenschoolse activiteiten. PCPO heeft opnieuw een bovenschoolse Menukaart opgesteld, passend bij onze eigen bovenschoolse analyse. Speerpunten in de menukaart waren begrijpend lezen (HDT), opleiding van intern begeleider naar kwaliteitscoördinator, het professionaliseren van onderwijsassistent (PEP) en opleiden van leerkrachten (Flex en zij-instroom). De GMR heeft op 3 november 2022 instemming verleend aan de bovenschoolse menukaart.

Sociale Veiligheid

Op al onze scholen zijn de leerlingen van de groepen 7 en 8 bevraged op de veiligheidsbeleving. De uitkomst van deze veiligheidsmonitor is uitgewisseld met de inspectie. De scholen hebben in het halfjaar gesprek van maart 2022 toelichting gegeven over het gevoerde veiligheidsbeleid. Wanneer daar aanleiding voor was, hebben scholen ondersteuning gevraagd van buitenaf voor groepen met ingewikkeld gedrag. Riba is in sommige gevallen gevraagd mee te kijken en mee te denken bij bepaalde groepen. Op de Ridderkerkse scholen heeft Stichting Facet preventief de Rots en Watertraining aangeboden. Dit is gefinancierd vanuit de gemeentelijke NPO-middelen.

Op elke school is een veiligheidscoördinator (anti pest-coördinator) aanwezig en iedere school heeft een anti-pestprotocol. Een kind kan zich pas volledig ontwikkelen in een situatie waar het zich veilig weet en voelt. Pesten heeft een negatieve invloed op het welbevinden van een kind en staat een goede ontwikkeling van een kind in de weg. Direct optreden tegen pesten geeft een duidelijk signaal af aan leerlingen dat pesten op school niet wordt getolereerd. Dit heeft als positief bijeffect dat de veiligheidsbeleving van leerlingen zal toenemen. In het netwerk van de veiligheidscoördinatoren (02-11-2022) hebben de veiligheidscoördinatoren het anti-pestprotocol besproken.

2.2. Personeel en Professionalisering

Doelen en resultaten

Lerarentekort

Het landelijk lerarentekort treft ook PCPO. PCPO doet er zoveel mogelijk aan om een aantrekkelijke werkgever te zijn en te blijven doorwerken aan een positief klimaat om zo nieuw personeel aan te trekken en bestaand personeel te behouden. Het belangrijkste doel in 2022 is dan ook geweest om personeel te werven en op te leiden. Er is ingezet op een uitgebreide wervingscampagne en het gericht opleiden van nieuwe collega's.

De doelstellingen die behoren bij de pijler Vitaliteit uit het Strategisch Beleidsplan 2018-2022 zijn gedeeltelijk behaald. Door corona, het leerkrachtentekort en bestuurlijke wisselingen was de focus niet volledig gericht op deze doelstellingen. Het betreft de volgende twee doelstellingen 'Binnen PCPO voelen alle medewerkers zich gezien en worden planmatig begeleid' en 'Op al onze scholen wordt gewerkt aan de professionalisering van medewerkers'. Deze doelstellingen zullen meegenomen worden naar de nieuwe planperiode.

Om nieuwe collega's aan te trekken heeft PCPO in 2022 een gerichte en doordachte wervingscampagne uitgezet waarin gebruik gemaakt is van social media, billboards, bioscoopsreclame, maar ook ouders zijn benaderd om mee te denken in het werven van bevoegd personeel. In samenwerking met SKR is een reclamecampagne ingezet om het werken bij SKR en PCPO te promoten. De campagnes blijven een doorlopend proces omdat het tekort aan personeel in de komende jaren niet zal verminderen.

In de invalpool, het Talentenplein, is nog 1 medewerker voor 0,6 fte werkzaam. De insteek van de invalpool is om middel-durend verzuim op de scholen op te vangen.

Voor deze medewerker was een langere inzet op een school noodzakelijk. Door het tekort aan leraren is de bezetting van het Talentenplein minimaal. De vervangingen op de scholen worden opgevangen door de formaties op de scholen uit te breiden met enkele fte's. De medewerkers verrichten ondersteunende werkzaamheden en wanneer nodig vervangingen.

Opleiden en scholen

PCPO participeert samen met 4 andere schoolbesturen en InHolland Rotterdam / Dordrecht in de Brede Opleidingsschool (BROS). Het Ontwikkelplan 2022 -2025 is in 2022 afgerond en omschrijft de ambities, idealen en de te nemen ontwikkelstappen voor de doorontwikkeling van Samen Opleiden voor de periode 2022-2025. Om zinvol en effectief te leren binnen de opleidingsschool investeert PCPO in het verbinden en sturen op het koppelen van theorie-praktijk-persoon (aanstaande leraar-opleidingsinstituut-werkveld).

In 2022 zijn intern 11 collega's gestart met de PABO via de routes flexibel duaal, verkorte deeltijd en het zij-instroomtraject. Door de praktijk-, schoolopleiders en de (beeld)coaches zijn en worden zij zorgvuldig begeleid. Daarnaast zijn in 2022 6 collega's gestart met de AD-PEP opleiding.

Op onze academie Kennisplein was het aanbod net als in andere jaren gericht op de doelen uit het SBP 2018-2022. Het aanbod heeft bestaan uit fysieke cursussen zoals communicatie met ouders, gesprekstechnieken, beredeneerd aanbod bij de kleuters, groepsdynamiek en groepsprocessen, close reading kleuter, bewegend leren en gedrag. Naast de fysieke cursussen was er een e-learningaanbod voor het hele team. PCPO maakt gebruik van de Lerarenacademie van E-learning Wizard met meer dan 200 cursussen. Verschillende collega's volgden een individuele opleiding (Schoolleider basis/vakbekwaam, Rekencoördinator, Master Educational Needs, opleiding tot Intern Begeleider).

Risico Inventarisatie en Evaluatie

In 2022 is door Invista de Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) afgenomen. De knelpunten zijn in Arbomeester verwerkt. De rapportages zijn besproken met de MR' en van de scholen en per locatie is een plan van aanpak opgesteld, waarmee geconstateerde tekortkomingen verholpen kunnen worden. De bovenschoolse rapportage is besproken met de GMR. Op PCPO-niveau wordt aandacht gevraagd voor het verbeteren van binnenklimaat en het uitzetten van een medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO). Voor het binnenklimaat zijn in alle leslokalen CO2-meters geplaatst en het tevredenheidsonderzoek wordt afgenomen in het voorjaar 2023. De RI&E's met datum maart t/m mei 2022 voldoen aan de eisen zoals gesteld in artikel 5 van de Arbeidsomstandighedenwet. De RI&E is volledig, betrouwbaar en actueel.

Toekomstige ontwikkelingen

Door het lerarentekort zijn we in een heel andere periode terecht gekomen. Ten opzichte van enkele jaren terug moeten we nu alle zeilen bijzetten om klassen te voorzien van bevoegde leerkrachten. De komende jaren zullen we sterk investeren in het vinden van gekwalificeerd personeel en deze 'binden en boeien'. De uitstroom in 2022 was gelijk aan de instroom.

In 2023 wordt opnieuw geïnvesteerd in het opleiden van zij-instromers. Collega's die de PABO- flex-duaal en de verkorte deeltijd willen volgen krijgen daar alle ruimte voor. Ook de onderwijsassistenten worden gestimuleerd om de AD-PEP opleiding te volgen om op termijn door te groeien naar leerkracht. In samenwerking met de kinderopvang SKR wordt onderzocht hoe de combifunctie (opvang/onderwijs) vorm gegeven kan worden. Specialisme wordt gestimuleerd en de intern begeleiders worden opgeleid tot kwaliteitscoördinatoren. In 2023 vindt een 0-meting plaats met betrekking tot het personeelsbeleid om de huidige situatie in kaart te brengen met als doel om een verbeter- en veranderproces in gang te zetten.

Zaken in het afgelopen jaar met personele betekenis

In 2022 zijn vier nieuwe schoolleiders benoemd van wie één collega intern is opgeleid. Drie collega's van PCPO hebben in 2022 de schoolleidersopleiding positief afgerond. Drie collega's zijn gestart met de schoolleidersopleiding basisbekwaam en één collega vervolgt de opleiding vakbekwaam.

In company volgden de schoolleiders uit Ridderkerk het "Leerarrangement kindcentrum van de toekomst" onder leiding van bureau Kikken. De schoolleiders doen dit in samenwerking met de locatiemanagers van Stichting Kinderopvang Ridderkerk (SKR). In 2023 zal het Leerarrangement worden afgerond. Eén directeur uit Barendrecht heeft het open aanbod van bureau Kikken gevolgd en goed afgerond. Opmerkelijk is dat een aantal medewerkers, die aanvankelijk een keuze hebben gemaakt voor een ander schoolbestuur, terugkeert bij PCPO.

Uitkering na ontslag

We proberen zoveel mogelijk te voorkomen dat medewerkers ontslagen worden en daardoor in een uitkering terecht komen. Dit gebeurt door inzet van gesprekken en waar nodig krijgen medewerkers extra begeleiding en ondersteuning en/of wordt gezocht naar een passende werkplek binnen de organisatie. Door middel van de inzet van o.a. bedrijfsmaatschappelijk werk, een arbeidspsycholoog, of vitaliteitstrainingen proberen we preventief verzuim te voorkomen. Bij verzuim worden de regels vanuit de Wet verbetering Poortwachter gevolgd. Ook bij verzuim wordt gekeken of herplaatsing binnen de organisatie mogelijk is.

Het ziekteverzuim is in 2022 gestegen naar 6,42% terwijl we streven om onder de 5% te blijven. Dit vraagt hernieuwde aandacht en de eerste afspraken zijn gemaakt om het verzuim terug te brengen tot onder de 5%. De verzuimdossiers zijn 5 x besproken in het sociaal medisch overleg (SMO) met onze bedrijfsarts. In 2022 heeft PCPO opnieuw gekozen voor de ondersteuning van de arbodienst ArboUnie en maken we naast de begeleiding van de bedrijfsarts ook gebruik van de verpleegkundige om zo vroeg mogelijk de juiste interventies in te zetten.

Naast de begeleiding op de scholen hebben 11 collega's gebruik gemaakt van het aanbod "Sterker voor de klas" verzorgd door KernHelder. Verschillende collega's hebben preventief verschillende vormen van ondersteuning ontvangen om het werk met voldoende energie en plezier te kunnen blijven volhouden.

Regeling bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters

Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt heeft PCPO gewerkt aan de kwaliteit van het onderwijs. PCPO heeft vooral oog gehad voor de startende leerkrachten om hen van start- naar vakbekwaam te brengen. De (beeld)coaches hebben de startende leerkrachten intensief begeleid in hun ontwikkeling. Deze bovenschoolse coachende begeleiding heeft bestaan uit 6 contactmomenten met de (beeld)coach en 3 intervisiemomenten met elkaar op jaarbasis.

Strategisch personeelsbeleid

Binnen PCPO werken we actief aan het verlagen van de werkdruk op de werkvloer. Leerkrachten beslissen zelf hoe zij het beschikbare budget t.b.v. verlaging van de werkdruk gaan inzetten op hun scholen. De middelen worden divers ingezet; enkele scholen hebben ervoor gekozen om bepaalde klassen te verkleinen, maar de meeste scholen kiezen voor ondersteuning van onderwijsassistenten en leraarondersteuners in de klas. Alle scholen hebben hun uiteindelijke voorstel ingebracht in een MR vergadering waarna het personeelsgedeelte van de MR-en hun instemming heeft verleend. Het lerarentekort heeft gezorgd dat de inzet van extra mensen om de werkdruk te verlagen veelal niet gerealiseerd kon worden, doordat het lerarentekort verder toeneemt.

PCPO heeft een relatief jong personeelsbestand. In 2022 lag de gemiddelde leeftijd op 39 terwijl het landelijk gemiddelde uitkwam op 42,5. Het aantal mannen is gestegen met 1 en de verhouding man/vrouw ligt op 10,7%. Het aantal aanstellingen van vrouwen binnen PCPO ligt gemiddeld op WTF 0,66 en voor mannen WTF 0,84.

Er zijn evenveel collega's vertrokken dan wel gaan werken binnen PCPO. De meeste collega's die vertrokken zijn, konden dichterbij huis gaan werken.

In 2022 heeft PCPO verschillende beleidsdocumenten aangepast en/of opgesteld. Zo is er 'Thuiswerkbeleid' voor directeuren en medewerkers van het bestuurskantoor en voor collega's met een ernstig ziek kind een nota 'Buitengewoon zorgverlof' opgesteld. Daarnaast is een nota geschreven m.b.t. 'Indiensttreding nieuwe medewerkers'. Zij ontvangen een Starters- of Welkomstgids. Voor directeuren is de '10-dagen regeling m.b.t. het lesgeven' opgesteld. Er is een aanzet gegeven om het beleidsdocument 'Gesprekscyclus'(2017) te herzien. Dit zal in 2023 een vervolg krijgen.

2.3. Huisvesting en Facilitaire zaken

Doelen en resultaten

In 2022 is er gewerkt aan de huisvestingskwaliteit van de scholen van PCPO. De scholen zijn ons visitekaartje en wij willen dat een school een fijne werkplek is voor kinderen en medewerkers. Er wordt gewerkt op basis van een meerjaren onderhoudsplanning. Jaarlijks wordt er bepaald op welke school welke werkzaamheden aan de beurt zijn. In 2022 is er voor € 556.650,- aan werkzaamheden verricht. Dit is o.a. besteed aan schilderwerk, vloer- en dakonderhoud. Helaas zijn twee andere huisvestingsproblemen (die juist door de Coronapandemie duidelijk naar voren kwamen), nl. te weinig ventilatie van CO₂ en het niet voldoen aan de minimale eis van Frisse Scholen Klasse B, op een aantal scholen niet opgelost. Stichting PCPO heeft een aantal panden waar de ventilatie alleen uitgevoerd kan worden door het openzetten van ramen. Wij stellen alles in het werk om deze panden een hoge prioritering te laten krijgen in de betreffende IHP's.

Toekomstige ontwikkelingen

Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor gebouwonderhoud. PCPO houdt hierin de methode van activeren en afschrijven aan. Per verslagjaar 2024 verandert de regelgeving omtrent de vorming van onderhoudsvoorzieningen. In de tussenliggende periode bereiden we de overstap voor naar een andere manier van verwerken. Of dit de veelgenoemde componentenmethode wordt is nog niet helemaal duidelijk, mogelijk blijft PCPO bij de huidige methode van activeren en afschrijven.

Duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen

Bij alle (ver)nieuwbouwplannen die opgesteld worden, wordt minimaal voldaan aan de BENG normen (Bijna Energie Neutraal Gebouw). Overige maatregelen, zoals zonnepanelen en ledverlichting op bestaande locaties, worden onderzocht en uitgevoerd indien dit passend is binnen de meerjaren investeringsbegrotingen.

2.4. Financieel beleid

Doelen en resultaten

De scholen van PCPO Barendrecht en Ridderkerk werken met elkaar samen voor continuïteit en kwalitatief hoogwaardig onderwijs. Voor een goede samenwerking zijn onderling afspraken nodig. Hiertoe horen ook afspraken over het financiële beleid. Met deze afspraken zijn bestuur, stafmedewerkers, schooldirecteuren en Raad van Toezicht in staat om verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen rol en worden de checks and balances goed ingevuld. PCPO hanteert een planning en control cyclus waarin alle instrumenten van financieel management zijn geborgd. In het kader van de financiële continuïteit is in 2022 door Infinite een analyse van de vermogens- en liquiditeitspositie opgesteld. De noodzaak hiertoe kwam vanuit de resultaten van de jaarrekening 2021, de ontwikkeling van de bekostiging vanuit het ministerie en de bijgestelde toekomstvisie die in juni 2022 is opgesteld. Infinite heeft een analyse gemaakt en advies gegeven over de liquiditeitspositie. Het wegvallen van de vordering op het ministerie per 31 december 2022 heeft grote gevolgen voor de vermogenspositie van PCPO. PCPO leunt op dit moment op het private eigen vermogen om onverwachte tegenvallers op te vangen. Voor komende jaren is het uitgangspunt dat de exploitatiebegrotingen van de afzonderlijke locaties sluiten met een positief resultaat van 2% van de baten. Hiermee kan het publieke eigen vermogen van PCPO opgebouwd worden zodat de Stichting in staat is met het publieke eigen vermogen de risico's af te dekken en benodigde investeringen te doen. Het afwijken van het financiële kader is alleen toegestaan met voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de directeur/bestuurder. Deze goedkeuring wordt alleen verleend in uitzonderlijke situaties (verbouwing/renovatie, bijzondere investeringen, of onvoorziene kwaliteitsvraagstukken die om inzet van extra middelen vragen) en in beginsel voor een beperkte en vooraf overeengekomen periode van maximaal 3 jaar.

Opstellen meerjarenbegroting

Jaarlijks voorafgaand aan het opstellen van de meerjarenbegroting wordt door de directeur bedrijfsvoering een kaderbrief opgesteld. In deze kaderbrief geeft de directeur duidelijkheid over de te hanteren kaders voor de begroting in relatie tot de doelen uit het SBP. Na vaststelling zal deze kaderbrief ter goedkeuring aan de directeur/bestuurder en voor advies aan de GMR worden aangeboden. Parallel aan deze formele goedkeurings- en adviesprocedures zal de kaderbrief worden besproken met de schooldirecties.

De begroting is een cijfermatige vertaling van de jaarplannen, schoolplannen en het strategisch beleidsplan. De begroting is daarmee een neerslag van de interne afspraken over de herkomst en besteding van de verwachte middelen. Ook is de begroting een leidraad en controlemiddel voor iedereen die binnen en buiten de organisatie bij het beleid en beheer betrokken zijn. De meerjarenbegroting wordt jaarlijks bijgesteld op grond van de leerling prognoses, de doelstellingen, de personele verplichtingen, de meerjarenonderhoudsplannen en meerjareninvesteringsplannen. De schoolbegrotingen worden gesommeerd en vormen samen met de begroting van de centrale/gezamenlijke kosten en de kosten van het stafbureau de begroting van PCPO.

Deze begroting wordt door het bestuur vastgesteld en ter goedkeuring in december voorgelegd aan de Raad van Toezicht. Voorafgaand hieraan wordt de begroting met de financiële auditcommissie binnen de Raad van Toezicht besproken. Na goedkeuring door de Raad van Toezicht wordt de begroting ter advies voorgelegd aan de GMR.

Toekomstige ontwikkelingen

Het belangrijkste continuïteitsrisico dat het bestuur van PCPO voor de komende jaren heeft geïdentificeerd is de ervaren krapte op de arbeidsmarkt en de verwachte verdere toename van die krapte. We acteren hier pro-actief op door verschillende

vormen van instroom te ontwikkelen, door continue werving van medewerkers en door het formuleren van een integraal personeelsbeleid. Een ander risico zit in de (ver)nieuwbouw projecten van een aantal scholen in de komende jaren. Hierin zal PCPO investeringen plegen in de aankleding van de school, schoolpleinen etc. In de meerjarenbegroting zijn bedragen opgenomen voor deze kosten. Gezien de huidige markt is het waarschijnlijk dat de kosten van deze investeringen zullen stijgen. PCPO zal dan keuzes moeten maken: houden we ons aan het originele ontwerp of gaan we 'versoberen'.

Tot en met juli 2023 wordt de subsidie Nationaal Programma Onderwijs ontvangen. Scholen mogen de middelen die ontvangen zijn in schooljaar 2021-2022 en 2022-2023 inzetten tot en met juli 2025. Dit zorgt de komende jaren voor een (geleidelijke) afbouw van de formatie. Vanaf 2026 stabiliseert de formatie zich conform de stabilisatie van de prognose van het aantal leerlingen. Het doel van PCPO is om de medewerkers die nu werkzaamheden uitvoeren ten laste van de subsidie NPO geleidelijk in te laten stromen op ontstane, reguliere, vacatures.

Investeringsbeleid

De stichting heeft als uitgangspunt dat de investeringen waarvoor geen bijdragen van derden worden ontvangen, zoveel mogelijk met eigen middelen worden gefinancierd. Gezien de liquide positie van de stichting is er ook geen reden voor het aantrekken van vreemd vermogen. De investeringen van 2022 zijn dan ook uit eigen middelen gefinancierd. De liquiditeit zal de komende jaren van voldoende omvang zijn om alles met eigen middelen te kunnen financieren.

De investeringsbegroting loopt parallel aan de exploitatiebegroting. Schooldirecteuren en het bestuurskantoor leveren een gedetailleerde investeringsbegroting voor 2023-2026 aan op basis van het schoolplan. Hierin zijn de voorgenomen investeringen toegelicht voor meubilair, ICT middelen, lesmethoden etc. Voor de ICT begroting wordt nauw overlegd met de bovenschoolse adviseur ICT.

De investeringsnorm wordt vastgesteld aan de hand van de liquiditeitsbegroting. Voordat een investering daadwerkelijk plaatsvindt, is er overleg tussen bestuurskantoor en schooldirecteur. Daarnaast moet elke school in staat zijn om de afschrijvingslast meerjarig te dragen binnen het gestelde financiële kader.

Treasury

Het beleggingsbeleid van PCPO gebeurt binnen de kaders van het uniforme treasurystatuut van Verus. Dit statuut is in 2017 vernieuwd en in de vergadering van het AB in februari 2018 vastgesteld.

Het primaire doel van het treasurybeleid is het beheren van de financiële risico's en secundair het reduceren van financieringskosten.

In het statuut is tevens opgenomen dat de private middelen van voorheen de stichting tot steun ook vallen onder de werking van het statuut. De private middelen van PCPO bestaan uit legaten en resultaten behaald op de verkoop van onroerend goed. In 2022 is de stichting tot steun opgeheven en zijn de private middelen ondergebracht bij PCPO in de private reserves.

Jaarlijks wordt bij het opstellen van de meerjarenbegroting een liquiditeitsprognose opgesteld en besluit het bestuur over de inzet van de financiële instrumenten. De tijdelijk overtollige liquide middelen kunnen risicomijdend belegd worden. In 2022 zijn geen wijzigingen aangebracht in de keuze van de financiële instrumenten. PCPO heeft rekeningcourantrekeningen en spaarrekeningen bij de Rabobank en ING, deze zijn direct opeisbaar.

Het ministerie heeft de kaders voor beleggen en belenen van liquide middelen vastgelegd in de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'. Het treasurybeleid van PCPO vindt plaats binnen de kaders van de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'.

Allocatie van middelen

De exploitatie van PCPO is opgebouwd uit de 11 schoolexploitaties en de exploitatierekeningen voor de gemeenschappelijke bovenschoolse kosten, de kosten van het bestuursbureau en de kosten van het bestuur.

Onder de gemeenschappelijke bovenschoolse kosten worden verstaan alle kosten welke bij een schoolbestuur bestaande uit één school op schoolniveau geboekt zouden worden, maar vanwege de schaalvergroting gezamenlijk gedragen worden. Het betreft voornamelijk posten welke vanwege risicospreiding of vanwege efficiencyvoordelen bij inkoop in gezamenlijkheid worden verwerkt. Voorbeelden hiervan zijn de kosten van ouderschapsverlof, regeling duurzame inzetbaarheid (voorheen BAPO) en de inkoop van schoonmaak, arbodienst en verzekeringen. Vanwege de enorme stijging van de verwachte energielasten is in 2023 een verdeelsleutel opgesteld om de onevenredige kosten van energie van de MFA locaties te egaliseren met de locaties die geen MFA locatie zijn. Middels een bedrag per leerling.

De centrale kosten (bestuursbureau en centraal geregistreerde kosten) worden via een verdeelsleutel aan de scholen doorbelast. De verdeelsleutel is in 2023 berekend op 13.5% van de schoolbaten.

Bij de allocatie van middelen worden verder de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Alle **inkomsten** (voor zover er sprake is van een directe en een eenduidige relatie met activiteiten in het lopende schooljaar) komen ten gunste van de schoolbegroting. De inkomsten van de werkdrukmiddelen komen ten bate van de scholen. De scholen maken de inzet van deze middelen expliciet inzichtelijk in de begroting. Inkomsten voor startende leerkrachten en schoolleiders komen ten bate van de scholen. Deze zijn naar eigen inzicht te besteden of in overleg met de directeur personeel en onderwijs.

Doelsubsidies van het rijk, gemeente of andere instanties worden op basis van de plannen toegewezen en besteed aan de individuele scholen. Na afloop worden deze subsidies ook door de school verantwoord. De middelen lichte ondersteuning van het samenwerkingsverband worden onder de rijksbijdragen opgenomen. Het volledige bedrag (€ 150,00 per leerling) komt ten gunste van de schoolbegroting. De inkomsten van de NPO gelden komen ten bate van de scholen. Van het beschikbare bedrag wordt 5% gereserveerd voor de bovenschoolse menukaart. De middelen voor de arrangementen die wij van het SWV ontvangen voor zware ondersteuning, worden bovenschools opgenomen in de begroting. De kosten die hiervoor gemaakt worden, komen ook op de bovenschoolse kostenplaats.

Alle **kosten** worden zoveel mogelijk decentraal begroot bij de scholen.

Uitzonderingen:

De kosten voor duurzame inzetbaarheid worden volledig bovenschools geplaatst. De uren duurzame inzetbaarheid van de medewerkers die BAPO genieten worden ook bovenschools geplaatst. Ook het betaald en onbetaald ouderschapsverlof wordt bovenschools geplaatst, de vervanging komt ten laste van de begroting van de school.

Onderwijsachterstandenmiddelen

In 2022 hebben 2 scholen (3 locaties) in Ridderkerk en 1 school in Barendrecht middelen van OCW ontvangen m.b.t. onderwijsachterstanden. In Ridderkerk hebben 5 locaties vanuit de gemeente middelen ontvangen m.b.t. onderwijsachterstanden. Scholen hebben deze middelen in samenhang met reguliere middelen grotendeels ingezet om onderwijsachterstanden te bestrijden door extra inzet personeel.

Werkdrukmiddelen

Binnen PCPO is er voor gekozen om bovenschools zo veel mogelijk te faciliteren. Daartoe hebben alle scholen een berekening gekregen van het te besteden bedrag en een rekenmodel met daarin opgenomen de gemiddelde loonkosten per functie binnen PCPO. Op deze manier kunnen scholen zelf berekenen op welke manier ze de beschikbare middelen zo optimaal mogelijk kunnen inzetten. Op alle scholen is er voor gekozen om in een of meerdere teamvergaderingen de (on)mogelijkheden van de diverse scenario's te bespreken.

De middelen worden divers ingezet waarbij te denken valt aan: (vak)leerkrachten, onderwijsassistenten en andere inzet van middelen. Het grootste deel van het budget werkdrukmiddelen wordt ingezet in personeel (95%). Het budget werkdrukmiddelen bedraagt € 262 per leerling. Vanaf 2025 wordt dit verhoogd naar € 299 per leerling. Ongeveer 98% van de middelen wordt door de scholen ingezet voor extra 'handen'.

Bestedingscategorie	Subsidie 2022	Besteding 2022	Saldo
Personeel		€ 878.434	
Materieel		€ 9.413	
Professionalisering		€ 681	
Overig		€ 424	
Totaal	€ 1.059.500	€ 889.775	€ 170.549

Het niet-benutte bedrag zal in de jaarrekening 2022 aan de bestemmingsreserve toegevoegd worden.

2.5. Continuïteitsparagraaf

De volgende onderdelen uit de continuïteitsparagraaf zijn opgenomen in de verantwoording op het financieel beleid:

- Prognose voor medewerkers en leerlingen in paragraaf 3.1

De rapportage van het toezichthoudend orgaan is opgenomen in het verslag intern toezicht, paragraaf 2.6.

Er is geen sprake van majeure investeringen de komende jaren of van doordecentralisatie van de huisvesting, derhalve is de prognose opgenomen conform de wettelijke voorschriften en de meerjarenbegroting.

Staat van baten en lasten in meerjarig perspectief

	Werkelijk		Prognose			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Baten						
Rijksbijdragen	€ 26.548.462	€ 28.934.682	€ 29.055.582	€ 27.103.716	€ 27.114.115	€ 27.267.175
Overige overheidsbijdragen en subsidies	€ 170.717	€ 155.416	€ 161.923	€ 161.923	€ 161.923	€ 161.923
Overige baten	€ 882.296	€ 280.251	€ 198.400	€ 198.400	€ 198.400	€ 198.400
Totaal baten	€ 27.601.475	€ 29.370.349	€ 29.415.905	€ 27.464.039	€ 27.474.438	€ 27.627.498
Lasten						
Personeelslasten	€ 22.149.388	€ 23.340.390	€ 24.369.466	€ 23.212.729	€ 22.952.044	€ 22.698.742
Afschrijvingen	€ 766.755	€ 779.772	€ 760.803	€ 771.202	€ 801.905	€ 815.089
Huisvestingslasten	€ 1.693.367	€ 1.648.767	€ 2.008.538	€ 2.022.356	€ 1.983.957	€ 1.971.820
Overige lasten	€ 1.783.563	€ 1.761.250	€ 1.633.120	€ 1.599.795	€ 1.612.690	€ 1.590.090
Totaal lasten	€ 26.393.073	€ 27.530.179	€ 28.771.927	€ 27.606.082	€ 27.350.596	€ 27.075.741
Saldo baten en lasten	€ 1.208.402	€ 1.840.170	€ 643.978	€ -142.043	€ 123.842	€ 551.757
Financiële baten	€ 1	€ 0				
Financiële lasten	€ 15.438	€ 16.949	€ 14.990	€ 14.990	€ 14.990	€ 14.990
Saldo financiële baten en lasten	€ -15.437	€ -16.948	€ -14.990	€ -14.990	€ -14.990	€ -14.990
Uit bestemmingsreserve NPO			€ -23.268	€ 685.434	€ 435.243	€ -
Totaal Resultaat	€ 1.192.965	€ 1.823.222	€ 605.720	€ 528.401	€ 544.095	€ 536.767

Toelichting op de staat van baten en lasten

Voor de komende jaren is het uitgangspunt dat de exploitatiebegrotingen van de afzonderlijke locaties sluiten met een positief resultaat van 2% van de baten. Hiermee kan het publieke eigen vermogen van PCPO opgebouwd worden zodat de Stichting in staat is met het publieke eigen vermogen de risico's af te dekken en benodigde investeringen te doen.

De basis uitgangspunten voor het opstellen van de meerjarenbegroting zijn verder:

- De begroting is realistisch opgesteld
- De begroting is opgesteld binnen de geldende richtlijnen en wet- en regelgeving.
- Het budget wordt vastgesteld op basis van de leerlingaantallen op peildatum 1 februari van het jaar $t = -1$
- Er is gestreefd naar een zo volledig mogelijke begroting. Ontwikkelingen die nu bekend zijn, zijn opgenomen. Ontwikkelingen die mogelijk zijn, maar waar de informatie ontbreekt om een redelijke inschatting te maken van zowel de baten als de lasten zijn niet opgenomen.
- De rijksbekostiging is per 1 januari 2023 vereenvoudigd. De normbedragen voor de subsidieberekening zijn op 20 oktober 2022 bekend gemaakt. In deze bedragen is rekening gehouden met de gevolgen van de in 2022 afgesloten cao's. De rijksbekostiging is gebaseerd op de in oktober 2022 bekend gemaakte normbedragen. Er is geen rekening gehouden met toekomstige cao-ontwikkelingen, de bekostiging zal bij een cao-aanpassing met een gelijklopend percentage worden aangepast.
- In de begroting is uitgegaan van de bekende lasten en is een inschatting gemaakt van de lasten die, uitgaande van de ontwikkelingen, te verwachten zijn. Lasten worden in de exploitatie opgenomen als ze bekend zijn.
- Scholen kunnen de in de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 ontvangen Nationaal Programma Onderwijs (NPO) middelen inzetten tot en met juli 2025.
- De maximale ziekteverzuim doelstelling personeel is 4,5% (om de financiële risico's te beperken, wordt in de begroting 2023-2025 gerekend met een verzuimpercentage van 5,5% van de totale loonkosten).
- Eventuele (achterstanden-)subsidies en andere inkomsten die reeds bekend zijn, worden aan het schoolbudget toegevoegd.
- De begroting van de bovenschoolse kosten en het bestuursbureau wordt via een afdracht ten laste van de schoolbegroting gebracht. Deze afdracht is gebaseerd op de omvang van de school.

De afgelopen jaren is aanvullende rijksbijdrage ontvangen wegens groeitellingen. Door de verschuiving van de teldatum van 1 oktober naar 1 februari zal er naar verwachting minder snel sprake zijn van een groeitelling en dus extra bekostiging. Uitgaande van de nieuwe regelgeving zal er sprake zijn van een groeitelling als er 4% meer leerlingen zijn dan op de teldatum op stichtingsniveau. Uitgaande van de leerlingprognose van de scholen is er in de meerjarenbegroting geen rekening gehouden met aanvullende bekostiging wegens een groeitelling.

Balans in meerjarig perspectief

	Werkelijk		Prognose			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Activa						
Materiële vaste activa	€ 4.918.447	€ 5.067.860	€ 4.995.216	€ 5.377.207	€ 5.632.167	€ 5.457.128
Financiële vaste activa	€ 201.583	€ 142.333	€ 142.333	€ 142.333	€ 142.333	€ 142.333
Totaal vaste activa	€ 5.120.030	€ 5.210.193	€ 5.137.549	€ 5.519.540	€ 5.774.500	€ 5.599.461
Vorderingen	€ 1.401.528	€ 521.941	€ 659.526	€ 659.526	€ 659.526	€ 659.526
Liquide middelen	€ 3.289.357	€ 6.182.732	€ 6.143.833	€ 5.588.189	€ 5.425.462	€ 6.120.649
Totaal vlottende activa	€ 4.690.885	€ 6.704.673	€ 6.803.359	€ 6.247.715	€ 6.084.988	€ 6.780.175
Totaal Activa	€ 9.810.915	€ 11.914.865	€ 11.940.908	€ 11.767.256	€ 11.859.489	€ 12.379.637
Passiva						
Algemene reserve	€ 993.763	€ 1.820.073	€ 2.050.793	€ 2.229.194	€ 2.448.289	€ 2.955.056
Bestemmingsreserves publiek	€ 1.975.879	€ 2.979.410	€ 3.377.678	€ 3.042.244	€ 2.932.001	€ 2.962.001
Bestemmingsreserves privaat	€ 2.872.376	€ 2.865.758	€ 2.859.139	€ 2.852.520	€ 2.845.901	€ 2.839.282
Totaal eigen vermogen	€ 5.842.018	€ 7.665.241	€ 8.287.610	€ 8.123.958	€ 8.226.191	€ 8.756.339
Voorzieningen	€ 603.072	€ 832.984	€ 750.000	€ 750.000	€ 750.000	€ 750.000
Langlopende schulden	€ 53.613	€ 41.755	€ 30.000	€ 20.000	€ 10.000	€ -
Kortlopende schulden	€ 3.312.212	€ 3.374.886	€ 2.873.298	€ 2.873.298	€ 2.873.298	€ 2.873.298
Totaal passiva	€ 9.810.915	€ 11.914.865	€ 11.940.908	€ 11.767.256	€ 11.859.489	€ 12.379.637

Toelichting op de balans

- De Meerjarenbalans is opgesteld vanuit de Meerjarenbegroting (MJB) 2023-2027 en het resultaat 2022.
- De balans van de MJB was gebaseerd op de prognose van augustus, aangepast met het verwachte resultaat NPO. Deze is dermate afwijkend van de realisatie dat het eigen vermogen zou dalen, terwijl op basis van de exploitatieresultaten van 2021 en 2022 en de prognose 2023-2026 de algemene reserve juist toeneemt. Daarom is een nieuwe balans doorgerekend.
- De omvang van de balans is door de resultaten van de afgelopen 2 jaar flink toegenomen.
- Hierbij is opvallend dat door de gewijzigde bekostigingssystematiek de vordering op het ministerie eind 2022 is vervallen. Voor PCPO is het verschil ongeveer € 1.1 miljoen. De bestemmingsreserve NPO (onderdeel van de bestemmingsreserves publiek) zal de komende 3 jaar naar 0 teruglopen. De bestemmingsreserve groot onderhoud zal door de toevoeging van het resultaat groot onderhoud de komende jaren toenemen. De algemene reserve publiek zal door de begrote exploitatieresultaten toenemen.
- De omvang van de vorderingen en kortlopende schulden zijn vanaf 2023 gelijk gehouden. Deze omvang is altijd lastig in te schatten omdat het een momentopname van 31 december betreft.
- De omvang van de voorzieningen is krap ingeschat, de verwachting is dat deze mede door de gewijzigde voorwaarden van het Participatiefonds hoger zal worden.
- De liquide middelen zijn als sluitpost berekend.

Financiële positie in meerjarig perspectief

Kengetallen	Werkelijk		Prognose			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Liquiditeit (quick ratio)	1,42	1,99	2,37	2,17	2,12	2,36
Rentabiliteit	0,04	0,06	0,02	0,02	0,02	0,02
Solvabiliteit (incl. voorzieningen)	0,66	0,71	0,76	0,75	0,76	0,77
Weerstandsvermogen	0,21	0,26	0,28	0,30	0,30	0,32
Normatief publiek eigen vermogen	0,50	0,77				

De onderwijsinspectie heeft onderstaande signaleringswaardes vastgesteld. Indien bepaalde kengetallen erg afwijken ten opzichte van de signaleringswaarde, kan dit aanleiding zijn tot verder onderzoek naar een financieel risico door de onderwijsinspectie. Een signaleringswaarde is echter geen norm voor de onderwijsinspectie.

Kengetallen	signaleringswaarde onderwijsinspectie
Liquiditeit (quick ratio)	kleiner dan 0.75
Rentabiliteit	afhankelijk van de financiële positie
Solvabiliteit (incl. voorzieningen)	kleiner dan 0.3
Weerstandsvermogen	kleiner dan 0.05
Normatief publiek eigen vermogen	groter dan 1.00

De waarden van de financiële kengetallen liggen binnen de signaleringsgrens van de inspectie.

Het weerstandsvermogen stijgt de komende jaren door de begrote positieve resultaten. De rentabiliteit in 2021 en 2022 is hoog door het positieve resultaat van de subsidie Nationaal Programma Onderwijs. Dit positieve resultaat is toegevoegd aan de bestemmingsreserve NPO en wordt in de jaren 2023, 2024 en 2025 door de scholen ingezet.

De reserves (exclusief bestemmingsreserves met een doel) dienen als buffer voor het opvangen van financiële risico's en de financiering van de materiële vaste activa. Door het afboeken van de vordering OCW daalt de reserve aanzienlijk in 2022. Door het stellen van een positief resultaat van 2% van de totale baten zal PCPO de algemene reserve in de komende jaren weer op niveau brengen om de financiële risico's op te kunnen vangen.

De signaleringswaarde Normatief publiek Eigen Vermogen is door het positieve resultaat flink gestegen ten opzichte van vorig jaar. Echter het grootste deel van het publiek eigen vermogen bestaat uit bestemmingsreserves (groot onderhoud en NPO), deze beide reserves hebben een omvang die groter is dan de algemene reserve publiek.

Intern risicobeheersingssysteem

Het interne risicobeheersingssysteem van PCPO bestaat uit:

- **De planning- en controlcyclus:** elke vier jaar wordt een Strategisch BeleidsPlan opgesteld. Vanuit dit plan wordt per jaar een plan gemaakt en daaraan gekoppeld een financiële vertaling in de vorm van een exploitatie-, liquiditeits- en investeringsbegroting. Periodiek wordt hierover gerapporteerd.
- **Budgetafspraken met de directeuren van de scholen.** Onder- en overschrijdingen worden in een volgend boekjaar verwerkt in de budgetten. Periodiek zijn er gesprekken tussen de directeuren van de scholen en de directeur Bedrijfsvoering. De financiële performance maakt tevens deel uit van de onderwerpen in de gesprekken tussen de directeuren en de directeur/bestuurder.
- **Het bestuursformatieplan.** Naast de financiële begroting op kalenderjaar wordt voor elk schooljaar een plan opgesteld voor de personele formatie op verenigings- en schoolniveau. Elke school krijgt in mei op basis van vooraf met de GMR afgesproken kengetallen een normformatie toegekend voor het komend schooljaar. Uitbreiding van deze formatie is alleen mogelijk na goedkeuring en toestemming van het bovenschools management.
- **De halfjaargesprekken.** Gedurende het schooljaar worden door de directeur Personeel en Onderwijs gesprekken gevoerd met de MT's van de scholen met als onderwerp het onderwijsinhoudelijk beleid en de resultaten daarvan.
- **Eén maal per jaar voeren de directeur/bestuurder en de directeur Personeel en Onderwijs een gesprek met de directie van de school** over alle aspecten van het integraal leiderschap van de directeuren. Onderwerpen zijn o.a. kwaliteit van onderwijs, resultaten van het leerlingvolgsysteem, CITO-resultaten en rapporten van de Inspectie van Onderwijs.
- Minimaal twee keer per jaar worden de **financiële resultaten besproken** met de RvT door middel van een rapportage op basis van het INK-model.
- **Het treasurystatuut.** Het beleggingsbeleid gebeurt binnen de kaders van het uniforme treasurystatuut van Verus. Dit statuut is in 2017 vernieuwd en in de vergadering van de RvT in februari 2018 vastgesteld.
- **De opgestelde AO/IC.** Bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in het door de RvT goedgekeurde handboek Administratieve Organisatie/Interne Controle.
- **De directeur/bestuurder legt, ondersteund door de directeur Bedrijfsvoering en directeur Personeel en Onderwijs, verantwoording af aan de RvT.** Gelet op het bovenstaande zijn zij van oordeel dat de systemen van risicobeheersing en interne controle een voldoende mate van zekerheid geven over de financiële verslaglegging risico's en dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat.

Belangrijkste risico's en onzekerheden

In 2022 is door Infinite een analyse gemaakt van de vermogens- en liquiditeitspositie. De noodzaak hiertoe kwam vanuit de resultaten van de jaarrekening 2021, de ontwikkeling van de bekostiging vanuit het ministerie en de bijgestelde toekomstvisie die in juni 2022 is opgesteld. Infinite heeft een analyse gemaakt en advies gegeven over de liquiditeitspositie. Het wegvallen van de vordering op het ministerie per 31 december 2022 heeft grote gevolgen voor de vermogenspositie van PCPO.

Hogere salarissen, pensioenpremie stijging en personele bekostiging van het rijk

De definitieve vaststelling van de rijksbekostiging vindt, zoals elk jaar, pas na afloop van de bekostigingsperiode plaats. Vooraf is niet duidelijk in hoeverre de stijgende salariskosten worden gecompenseerd door de personele bekostiging van het rijk (lumpsumbekostiging). In de maandrapportages houden we de vinger aan de pols door te rapporteren over de uitputting van de begroting en de prognosecijfers.

Vereenvoudiging van de bekostigingssystematiek

Per 1 januari 2023 zijn we over naar een kalenderjaarbekostiging. Het aantal variabelen in de berekening van de bekostiging wordt teruggebracht. Hierdoor sluit de bekostiging minder goed aan bij de kosten op de scholen. Vanuit het solidariteitsprincipe houden we stichtingsbreed een vinger aan de pols bij de verdeling van middelen over de scholen. Scholen die forse nadelen ondervinden van de bekostiging, zonder dat ze daar invloed op hebben, worden waar mogelijk gecompenseerd. In 2023 gaan we de interne herverdeling van de middelen onder de loep nemen. Stichtingsbreed verwachten we geen negatief effect van de nieuwe bekostigingssystematiek.

Arbeidsmarkt

De krapte op de arbeidsmarkt voor bevoegde leerkrachten is een landelijk probleem. De schaarste komt met name tot uiting bij de invalkrachten. De komende jaren

zal er ook druk ontstaan op de invulling van de vaste formatie op scholen en schooldirecteuren. Financieel gezien is het helaas niet mogelijk om structureel een pool van medewerkers bovenformatief aan te stellen.

Ziekteverzuim en Eigenrisicodragerschap vervanging

PCPO is sinds 2019 volledig eigenrisicodragers voor de ziektevervangingsfondsen. Dit betekent dat er (bijna) geen premie wordt afgedragen aan het Vervangingsfonds en het Risicofonds, maar we ook geen kosten voor vervanging kunnen declareren. Binnen de schoolbegroting is er rekening gehouden met kosten voor ziektevervangingsbij een ziekteverzuim van 5,5%. Bij een hoger ziekteverzuim dan 5,5 % en/of bij een zeer ongelijke spreiding van het ziekteverzuim over het jaar zijn de werkelijke kosten hoger. Dit risico ligt bovenscholings, hier is rekening gehouden met € 130k extra kosten voor ziekteverzuim in 2023.

Modernisering Participatiefonds

Na een langdurig traject is de modernisering van het Participatiefonds vanaf 1 augustus 2022 een feit. Oplopende collectieve kosten voor uitkeringen, alsook een reglement dat steeds complexer werd, vormden de aanleiding om de wettelijke taak van het Participatiefonds te herzien. In het nieuwe stelsel betaalt ieder schoolbestuur standaard een eigen bijdrage van 50% van de werkloosheidsuitkering en wordt 50% vergoed vanuit het fonds. Dit geldt bij elk ontslag (einde dienstverband) dat tot werkloosheidskosten leidt. In een aantal gevallen wordt tot 90% vergoed door het Participatiefonds. De premie voor het Pf daalt hierdoor in de toekomst, maar zal de komende jaren nog hoog zijn om de instroom van de afgelopen jaren te financieren. Deze stelselwijziging brengt hogere risico's met zich mee. Met de opbouw van een voorziening uitkeringskosten dempen we het financiële risico op uitkeringskosten WW en transitievergoedingen bij ontslag. Een inschatting van de jaarlijkse kosten zit in de begroting.

Privacyrisico's en risico op datahacks

Met de maatschappelijke aandacht voor privacybescherming, de aanscherping van de wetgeving en de toenemende claimcultuur neemt het aantal rechtszaken mogelijk toe. Door het thuiswerken i.v.m. de coronamaatregelen neemt ook het risico op datalekken toe. PCPO heeft een externe functionaris gegevensbescherming. In 2023 wordt er uitvraag gedaan naar een cyberverzekering.

Het risico van datahacks en gijzelsoftware ligt bij de scholen voor wat betreft het leerlingvolgsysteem. Administratieve gegevens worden gehost door het administratiekantoor, dat maatregelen neemt tegen cybercriminaliteit.

Berekening eventuele voorziening onderhoud

Vanaf 2020 heeft PCPO een stelselwijziging moeten doorvoeren voor het verwerken van de kosten groot onderhoud. Hierbij is er gekozen voor de methode van activeren en afschrijven. Landelijk is er al lange tijd onduidelijkheid over de wijze waarop de benodigde hoogte van de eventuele voorziening groot onderhoud berekend moet worden. Na de rapportage van de Commissie van Ham d.d. 1 oktober 2020 (rapport 'Verslaggeving Groot Onderhoud Schoolgebouwen') is er eind 2021 opnieuw onduidelijkheid ontstaan door de RJ-Uiting 2021-12 van de Raad voor de Jaarverslaggeving waarin een nieuwe definitie van groot onderhoud wordt gegeven. De sectorraden komen binnenkort met een handreiking en zullen voorlichting geven aan het veld over de vraag hoe praktisch omgegaan kan worden met al de wijzigingen rond de verslaggeving van groot onderhoud. PCPO dient nog te bepalen of er gekozen wordt voor de componentenmethode en wat de impact hiervan is op een te vormen voorziening.

Rapportage toezichthoudend orgaan

De directeur/bestuurder legt, ondersteund door de directeur Bedrijfsvoering en directeur Personeel en Onderwijs, verantwoording af aan de RvT. Gelet op het bovenstaande zijn zij van oordeel dat de systemen van risicobeheersing en interne controle een voldoende mate van zekerheid geven over de financiële verslaggeving risico's en dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat. Naast de rol van toezichthouder voorziet de RvT de directeur/bestuurder gevraagd en ongevraagd van adviezen op het gebied van personeel, financiën en onderwijsinhoudelijke zaken.

2.6. Raad van Toezicht

Algemeen

De Raad van Toezicht is binnen PCPO het orgaan van de stichting, dat op basis van de statuten onder meer belast is met het houden van toezicht op de uitvoering van de taken en verantwoordelijkheden van de directeur/bestuurder. Bij de vervulling van zijn taak hanteert de Raad van Toezicht de richtlijnen die zijn vastgelegd in de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs. In 2022 zijn er geen tegenstrijdige belangen geweest die het functioneren van de Raad van Toezicht hebben beïnvloed

Samenstelling

In 2022 bestond de RvT vanaf de zomer uit 6 leden, die bestuurlijke, financiële en onderwijs specifieke deskundigheid hebben en die de “omgeving” van de school vertegenwoordigen. In de Raad van Toezicht is een evenwichtige verdeling gevonden van leden die kinderen op een PCPO-school hebben (3) en leden die dat niet hebben (3).

Hieronder staan in het overzicht de leden van de RvT in 2022 met daarbij aangegeven hun functies en nevenfuncties.

Naam	Functie	Nevenfuncties	Aftredend
Arjan van Wingerden <i>Voorzitter</i>	Manager Business IT Mourik Infra bv.	Bestuurslid Stichting Ketenstandaard Bouw & Installatie (onbezoldigd) Bestuurslid Stichting STABU (onbezoldigd) Jeugdtrainer VV Rijsoord (onbezoldigd)	2023
Peter Kalkman <i>Vice voorzitter</i>	Gemeentesecretaris/ Algemeen directeur Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht		2026
Geert-bram Steijn <i>Lid</i>	Business Analyst / Product Owner Data Information Management BNG Bank Directeur Steijn Interim BV	Voorzitter Rijvereniging Barendrecht (onbezoldigd)	2024
Harm-Jan Bakker RA <i>Lid</i>	Operational Finance Manager Invesis Nederland B.V.	Ledenraadslid Rabobank, IJsselmonde-Drechtsteden (onbezoldigd)	2026*
Hans van der Vaart <i>Lid</i>	Strategisch adviseur organisatieontwikkeling Waterschap Hollandse Delta	Fractieadviseur ChristenUnie Krimpenerwaard (onbezoldigd) Adviseur/Trainer Opleidingscentrum ChristenUnie (onbezoldigd) Adviseur/trainer Eduardo Frei Foundation (onbezoldigd) Adviseur/trainer Academie voor Medezeggenschap (freelance)	
Henk Robbe <i>Lid</i>	Financieel adviseur THP Financial Guidance	Lid RvT Theater Het Kruispunt (onbezoldigd) Kascommissie Speeltuinen De Oranjetuin (onbezoldigd)	2026*

*Conform statuten nogmaals benoembaar voor een tweede periode van 4 jaar

Vergoedingsregeling

De voorzitter van de RvT ontvangt per jaar als vrijwilligersvergoeding € 1800,- . De andere leden van de RvT ontvangen € 1600,- per jaar. PCPO voldeed daarmee in 2022 volledig aan de rechtmatigheidseisen van de WNT. Zowel de bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht als die van de directeur/bestuurder vallen binnen de wettelijk vastgestelde maxima.

Toewijzing accountant

De RvT heeft Accountantskantoor Van der Ree aangewezen als externe toezichthouder.

Gebeurtenissen in 2022

Het jaar 2022 was een bewogen jaar door de wisseling van de directeur/bestuurder en de nodige complexe dossiers rondom een schoolsluiting, de organisatie, financiën en huisvesting. In deze periode is de Raad van Toezicht vanwege het aflopen van benoemingstermijnen van de heer Leertouwer en mevrouw Brummelink gewisseld van samenstelling en daarbij tevens uitgebreid van 5 naar 6 leden.

Vierjaarlijks onderzoek inspectie

Na een goede voorbereiding in september 2022, vond in oktober en november 2022 het vierjaarlijks onderzoek besturen door de Inspectie van het Onderwijs plaats. Ook de RvT heeft, in dat kader, een gesprek met de onderzoekscommissie gevoerd en gedeeld hoe de rol van het intern toezicht in het totaal van het stelsel van kwaliteitszorg van PCPO werkt. Het oordeel van inspectie bleek helaas op dit punt nog niet voldoende. De aanbevelingen van de inspectie zijn met de directeur/bestuurder besproken en deze heeft de RvT geïnformeerd. In 2023 zal de RvT haar toezichtskader afronden en aanscherpen en hierin de opmerkingen van de inspectie meenemen.

Strategisch beleidsplan en Nota Identiteit

In het najaar is de directeur/bestuurder gestart met het ontwikkelen van een nieuw strategisch beleidsplan en herijking van de identiteit. De RvT is hierin reeds op de hoofdlijnen van de aanpak meegenomen en respectievelijk betrokken door aanwezig te zijn bij een stakeholdersbijeenkomst en een ouderbijeenkomst. Daarnaast is de RvT met elkaar in gesprek gegaan over de betekenis van de christelijke identiteit van PCPO in de huidige tijd. Dit vormt input voor de op te stellen nieuwe identiteitsnota. Beide processen lopen nog door in 2023.

Corona en Nationaal Programma Onderwijs

Ook in 2022 is er regelmatig gesproken over de nasleep voor het onderwijs van de coronapandemie. De directeur/bestuurder heeft de aanpak van de NPO-gelden gepresenteerd aan de RvT. Het zwaartepunt ligt op vestigingsniveau waar elke school op basis van een schoolscan een programma heeft ingericht om op cognitief en sociaal-emotioneel gebied de leerlingen te bieden wat zij hierin nodig hebben. De RvT is blij met de inzet van heel PCPO voor het welzijn van leerlingen en medewerkers. De RvT heeft met instemming kennisgenomen van de strategie om naast deze inzet op herstel van de achterstanden op schoolniveau ook extra gelden in te zetten voor de langere termijn, met name op het gebied van het personeelstekort.

Toezicht

De Raad van Toezicht kwam in 2022 zes keer bijeen in een vergadering. Conform de agendaplanning zijn de volgende (beleids)documenten besproken en vastgesteld:

- Bestuursverslag 2021
- Jaarrekening 2021
- (Meerjaren)begroting 2022-2025
- (Meerjaren)onderhoudsplanning 2022-2025
- (Meerjaren)investeringsbegroting 2022-2025
- Liquiditeitsbegroting 2022

De Raad van Toezicht heeft toezicht gehouden op onder andere:

- naleving van wettelijke voorschriften;
- rechtmatige verwerving en rechtmatige en doelmatige besteding van middelen;
- benoeming externe accountant.

Doelmatige besteding

Als RvT hebben we in 2022 gesprekken gevoerd met de directeur/ bestuurder op het gebied van een doelmatige besteding van middelen. We hebben hier gekeken naar het bestuursformatie overzicht (sturen op beperkte overheadkosten). Daarnaast zijn de gesprekken opgestart met betrekking tot het strategisch beleidsplan 2023-2027 waar en nadrukkelijk gestuurd wordt op de formulering van de verschillende meetbare doelen en bevragen we de directeur/bestuurder bij grotere investeringen naar mogelijke alternatieven. In 2022 was er sprake van een bouwinvestering waar uiteindelijk vanaf is gezien.

Het intern toezicht als werkgever

Gedurende het jaar 2022 is er met de (interim) directeur/bestuurder met regelmaat contact geweest over zijn analyse en de opdrachten die vooraf zijn meegegeven via de interim-overeenkomst met Beteor met betrekking tot de inzet van de interim directeur/bestuurder. Meer inhoudelijk heeft de interim directeur/bestuurder van de RvT de opdracht gekregen om te komen tot een nieuwe identiteitsnota, een analyse over wat nodig is voor het opbouwen van onderling intern vertrouwen, taakverdeling en samenwerking binnen de organisatie en diverse huisvesting kwesties. Naast een formele terugkoppeling in de reguliere RvT vergaderingen, heeft de interim directeur/bestuurder ook in tussentijdse informele overleggen zijn observaties en ideeën gedeeld.

In 2022 heeft de wervingsprocedure plaatsgevonden voor een nieuwe directeur/ bestuurder. Hierbij heeft de RvT de begeleiding ondergebracht bij Beteor. In de Benoemingsadvies-commissie hebben zitting gehad: twee schooldirecteuren, de directeur-bedrijfsvoering, een beleidsmedewerker vanuit het bestuurskantoor, twee afgevaardigden vanuit de GMR, van wie één ouder en één personeelslid. Ook heeft er een gesprek plaatsgevonden met de voltallige RvT en is er een assessment afgenomen voordat de benoeming heeft plaatsgevonden. Medio oktober is er een kandidaat tot directeur/bestuurder benoemd, die per 1 januari 2023 is gestart.

Jaarlijkse evaluatie intern toezichthouders

Naar aanleiding van de situatie in 2021 heeft de RvT een evaluatie gedaan en daarin ook haar eigen functioneren bezien. Als opvolging hierop is de RvT gestart met het opstellen van een actuele visie op toezicht (toezichtkader), welke in 2023 zal worden afgerond. Daarnaast heeft de RvT een drietal commissies ingesteld, te weten: remuneratiecommissie, auditcommissie en een onderwijscommissie.

Schoolbezoeken

In 2022 heeft er mede door de wijziging in zowel bestuur als RvT geen schoolbezoek plaatsgevonden. Dit wordt conform schema weer opgepakt in 2023. Wel is er voor het eerst een informele zomerbijeenkomst gehouden waarbij alle schooldirecteuren, het bestuurskantoor en de voltallige Raad van Toezicht aanwezig waren.

Overleg GMR

In 2022 heeft één keer een regulier overleg plaatsgevonden met een afvaardiging van de GMR. Daarnaast heeft de GMR met een afvaardiging deelgenomen in de Benoemings Advies Commissie (BAC) bij de werving van een nieuwe directeur/bestuurder. Vanwege de wijzigingen binnen de GMR is het niet gelukt om in het najaar een tweede bijeenkomst te organiseren. In het nieuwe jaar zal een nieuwe vergadering gepland worden.

Code Goed Bestuur

Het bestuur handelt volgens de “code goed bestuur” in het Primair Onderwijs. De interne toezichthouders houden toezicht middels een intern toezichtkader. Volgens planning wordt jaarlijks invulling gegeven aan onderdelen van de code. Een onderdeel van een vergadering is specifiek gewijd aan de “code goed bestuur”.

WBTR

In opdracht van de Raad van Toezicht en de directeur/bestuurder is in 2021 extern onderzocht of PCPO in het kader van Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen voldoet aan de gestelde richtlijnen. De uitkomst van deze analyse is in de Raad van Toezicht gedeeld en destijds heeft dit niet tot urgente aanpassingen geleid. Wel zijn er enkele suggesties meegegeven welke bij een volgende statutenwijziging aangepast kunnen worden. Deze wijzigingen zijn in 2022 doorgevoerd.

3. Verantwoording van de financiën

3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

Leerlingen (teldatum 1-10-2022)

	Werkelijk		Prognose (februari telling)			
	okt 2021	feb 2022	2023	2024	2025	2026
Aantal leerlingen	4.075	4.208	4.144	4.133	4.145	4.145

Scholen voor het basisonderwijs krijgen vanaf 1 januari 2023 een basisbedrag per leerling en school. Schoolbesturen kunnen dit geld naar eigen inzicht besteden. Ook wordt het hele bedrag vanaf dat moment per kalenderjaar vastgesteld. Het aantal leerlingen dat een school heeft, is belangrijk voor de hoogte van het bedrag dat scholen ontvangen. De teldatum verschuift van 1 oktober naar 1 februari van het voorgaande kalenderjaar.

Ten opzichte van het aantal leerlingen per 1 februari 2022 (4.208) is het aantal verwachte leerlingen per 1 februari 2023 (4.144) gedaald met 64 leerlingen. Voornaamste oorzaak hierin is de sluiting van CBS De Klimop Rijsoord in augustus 2022. In de telling van het aantal leerlingen op 1 februari 2022 tellen deze leerlingen nog mee (55), vanaf 1 februari 2023 niet meer. Voor de komende jaren wordt een stabilisatie van het leerlingaantal verwacht. De prognoses zijn gebaseerd op de ontwikkelingen binnen de gemeenten en de inzichten van de schooldirecteuren.

FTE (teldatum 31-12-2022)

	Werkelijk		Prognose (februari telling)			
	okt 2021	feb 2022	2023	2024	2025	2026
Bestuur / Management	16,00	15,70	16,62	16,70	16,70	16,70
Personeel primair proces	206,00	195,54	194,22	189,45	189,58	189,58
Ondersteunend personeel	65,00	81,46	71,98	62,52	56,01	53,56
Totaal personele bezetting	287,00	292,70	282,82	268,67	262,29	259,84
Aantal leerlingen / Totaal personeel	14,20	14,38	14,65	15,38	15,80	15,95
Aantal leerlingen / Onderwijz. personeel	19,78	21,52	21,34	21,82	21,86	21,86

In de begroting rekenen we met de geplande formatie voor de komende schooljaren op de scholen, bestuursbureau en de gezamenlijke bovenschoolse inzet. Tot en met juli 2023 wordt de subsidie Nationaal Programma Onderwijs ontvangen. Scholen mogen de middelen die ontvangen zijn in schooljaar 2021-2022 en 2022-2023 inzetten tot en met juli 2025. Dit zorgt de komende jaren voor een (geleidelijke) afbouw van de formatie. Vanaf 2026 stabiliseert de formatie zich conform de stabilisatie van de prognose van het aantal leerlingen. Het doel van PCPO is om de medewerkers die nu werkzaamheden uitvoeren ten laste van de subsidie NPO geleidelijk in te laten stromen op ontstane, reguliere, vacatures.

3.2 Staat van baten en lasten en balans

Analyse balans

Onderstaand treft u de balans aan per 31 december 2022 in vergelijking met 31 december 2021. Na de balans volgt een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen in de balans.

Activa	31-12-2022	31-12-2021	Passiva	31-12-2022	31-12-2021
Materiële vaste activa	€ 5.067.860	€ 4.918.447	Eigen vermogen	€ 7.665.241	€ 5.842.018
Financiële vaste activa	€ 142.333	€ 201.583	Voorzieningen	€ 832.984	€ 603.072
Vorderingen	€ 521.941	€ 1.401.528	Langlopende schulden	€ 41.755	€ 53.613
Liquide middelen	€ 6.182.732	€ 3.289.357	Kortlopende schulden	€ 3.374.886	€ 3.312.212
Totaal activa	€ 11.914.865	€ 9.810.915		€ 11.914.865	€ 9.810.915

Toelichting op de fluctuatie activa zijde van de balans:

Materiële vaste activa € 149.413

De waarde van de materiële vaste activa is toegenomen met € 149.413.

De investeringen bedroegen € 929.000. Van dit bedrag is € 556.650 geïnvesteerd in groot onderhoud gebouwen en installaties, € 323.400 in meubilair en apparatuur, € 148.400 in ICT en € 49.200 in Onderwijsleerpakket.

De totale afschrijvingslasten bedroegen € 779.800.

De investeringen zijn hoger dan de afschrijvingslasten, hierdoor neemt de waarde van de materiële vaste activa toe.

Financiële vaste activa € -59.250

De financiële vaste activa bestaan voor het grootste deel uit de betaalde waarborgsommen voor ICT (devices en tablets). Daarnaast is er een waarborgsom betaald voor het bestuursbureau.

Vorderingen € -879.587

De totale omvang van de vorderingen is afgenomen met € 879.587.

De voornaamste vordering is de vordering op het ministerie, deze vordering is eind 2022 vervallen door de gewijzigde vereenvoudigde bekostiging van schooljaar naar kalenderjaar bekostiging. Het verschil ten opzichte van 2021 is € 1.094.000.

De overige vorderingen zijn regulier.

Liquide middelen € 2.893.375

De liquide middelen zijn toegenomen door het positieve exploitatieresultaat.

De bekostiging vanuit het ministerie is twee keer flink naar boven bijgesteld tbv de CAO-aanpassingen. De ontvangen middelen ten behoeve van het Nationaal Programma Onderwijs zijn niet allemaal besteed, deze worden aan de reserve NPO toegevoegd. Een uitgebreide toelichting op de ontwikkeling van de liquide middelen vindt u in het kasstroomoverzicht.

Toelichting op de fluctuatie passiva zijde van de balans:

Eigen vermogen € 1.823.222

Het totale eigen vermogen neemt toe met het positieve exploitatieresultaat.

De publieke bestemmingsreserves Groot Onderhoud, NPO en werkdrukmiddelen nemen toe met € 1.003.530.

De private reserves nemen af met € 6.619, dit is het negatieve resultaat op het huisvestingskrediet.

De publieke algemene reserve neemt toe met € 813.073.

Voorzieningen € 229.912

De voorzieningen zijn toegenomen. De voorziening tbv jubilea is afgenomen. In 2022 is € 33.467 uitgegeven aan 25- of 40-jarige jubilea. Door de daling van het aantal fte's en medewerkers dalen ook de te reserveren middelen.

De voorziening langdurig zieken is toegenomen met € 103.349. Het aantal langdurig zieken is eind 2022 hoger dan in 2021.

Door de modernisering van het Participatiefonds is de stichting in meerdere mate verantwoordelijk voor eventuele uitkeringslasten van uitgestroomd personeel. De omvang van de voorziening is berekend en € 195.146 gedoteerd.

Kortlopende schulden € 62.674

De kortlopende schulden zijn toegenomen met € 62.674. Het grootste deel van de kortlopende schulden zijn de reserveringen voor de belastingen, vakantietoeslag en pensioenpremies, deze zijn regulier.

De schulden aan de gemeente bestaan uit het saldo van de vooruitontvangen of nog te betalen kosten in verband met de sluiting van CBS Het Kompas en (ver) nieuwbouw van een drietal locaties.

Analyse resultaat

De begroting van 2022 laat een negatief resultaat zien van € 962.807. Uiteindelijk is over boekjaar 2022 een positief resultaat gerealiseerd van € 1.823.222: een verschil van € 2.786.029 met de begroting. Het positief resultaat over boekjaar 2021 bedroeg € 1.192.965.

Analyse realisatie 2022 versus realisatie 2021 en realisatie 2022 versus begroting 2022

Hiernaast is de staat van baten en lasten van het kalenderjaar 2022 opgenomen. De gerealiseerde staat van baten en lasten is vergeleken met de begrote baten en lasten voor het kalenderjaar 2022 en de gerealiseerde baten en lasten van het kalenderjaar 2021.

Het resultaat is ten opzichte van 2021 gestegen met € 633.278. Het gerealiseerde resultaat 2022 wijkt met € 2.802.526 af van het begrote resultaat 2022.

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Vershil	Realisatie 2021	Vershil
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	28.934.682	25.920.195	3.014.488	26.548.462	2.386.221
Overige overheidsbijdragen	155.416	164.065	-8.649	170.717	-15.301
Overige baten	280.251	191.975	88.276	882.296	-602.045
Totaal baten	29.370.349	26.276.235	3.094.115	27.601.475	1.768.875
Lasten					
Personele lasten	23.340.390	23.428.441	88.051	22.149.388	-1.191.002
Afschrijvingen	779.772	745.117	-34.655	766.755	-13.018
Huisvestingslasten	1.648.767	1.646.643	-2.124	1.693.367	44.600
Overige lasten	1.761.250	1.410.140	-351.110	1.783.563	22.312
Totaal lasten	27.530.179	27.230.342	-299.838	26.393.073	-1.137.108
Saldo baten en lasten	1.840.170	-954.107	2.794.277	1.208.402	631.767
Financiële baten en lasten					
Financiële baten	0	-	-	1	-
Financiële lasten	16.949	8.700	-8.249	15.438	-1.511
Totaal financiële baten en lasten	-16.948	-8.700	8.249	-15.437	1.511
Totaal resultaat	1.823.222	-962.807	2.802.526	1.192.965	633.278

Rijksbijdragen OCW

De rijksbijdragen bestaan uit de reguliere en overige subsidies van het ministerie en de vergoeding vanuit het Samenwerkingsverband. Deze waren samen € 3.012.000 hoger dan begroot.

In verband met de per 1 januari 2023 van toepassing zijnde vereenvoudigde bekostiging was er rekening gehouden met een daling van de bekostiging van 7%, door de wijziging van het betaalritme en het vervallen van de vordering op het ministerie.

De voornaamste oorzaak van de stijging is de aanpassing van de bekostiging van het ministerie ter dekking van de beide CAO aanpassingen. In juni zijn de loonschalen van het PO gelijkgetrokken met die van het VO en in augustus is er een generieke loonsverhoging van 4,75% overeengekomen. Ook is er een eenmalige uitkering overeengekomen en uitbetaald.

Daarnaast is er vanuit het Samenwerkingsverband ongeveer € 213.000 meer ontvangen ten behoeve van de basisondersteuning, arrangementen en impuls gelden.

Overheidsbijdragen en subsidies overige overheden

De overige subsidies zijn ook verhoogd. Vanaf 2021 is de subsidie Nationaal Programma Onderwijs ontvangen, deze wordt nog tot augustus 2023 ontvangen. Daarnaast zijn er extra subsidies ontvangen voor Innovatie en Impuls Bewegingsonderwijs, lerarenbeurzen en subsidies voor zij-instroomtrajecten. De subsidies vanuit de gemeente voor onderwijsachterstanden zijn ongeveer gelijk aan die van 2021.

Overige baten

De overige baten bestaan uit o.a. huurinkomsten en ouderbijdragen.

In 2021 heeft de minister eenmalig de subsidie Extra hulp in de klas beschikbaar gesteld, deze is middels de penvoerder OZHW ontvangen en daarom opgenomen bij overige baten. Deze subsidie is in 2022 niet meer ontvangen.

Personele lasten

De personele lasten bestaan uit loonkosten en overige personele lasten. Door de aanpassingen in de CAO zijn de loonkosten beduidend hoger dan in 2021 (€ 1.600.000). Het gemiddeld aantal fte's is in 2022 gestegen ten opzichte van 2021 met 15 fte. Dit komt door de extra inzet van personeel met name Onderwijs Ondersteunend Personeel ten behoeve van de subsidies Nationaal Programma Onderwijs en OAB.

In de begroting 2022 was rekening gehouden met de extra inzet van personeel ten behoeve van NPO en ziektevervanging eigen rekening. Deze inzet is vaak met extern personeel opgevuld. Bij deze lasten zien we dan ook een overschrijding ten opzichte van de begroting 2022. Ook de kosten voor arbodienstverlening (re-integratietrajecten o.a.) en scholing zijn gestegen ten opzichte van begroting en realisatie 2021.

Het totale bedrag aan te besteden NPO middelen was begroot bij de personele lasten. Er zijn ook materiële uitgaven gedaan, hier is daarom een verschil tussen begroting en realisatie van € 338.000 euro.

Afschrijvingen

In de reguliere begroting 2022 is uitgegaan van investeringen ter hoogte van € 517.859. In totaal is € 929.000 geïnvesteerd, dit is hoger dan begroot doordat de investeringen in groot onderhoud nog niet waren meegenomen.

De investeringen in ICT waren lager dan begroot, de investeringen in meubilair, installaties en inventaris hoger dan begroot. De afschrijvingskosten in zijn totaliteit zijn daarom hoger dan begroot. De afschrijvingslasten groot onderhoud worden ten laste van de bestemmingsreserve onderhoud gebracht.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn de afgelopen jaren flink gestegen, vooral door de verhoogde energielasten. De jaarlijkse onderhouds- en energielasten van de Multifunctionele accommodaties worden door de gemeente bij de stichting in rekening gebracht. Deze afrekening viel in 2021 veel hoger uit dan verwacht. Door de energiecrisis zijn de energielasten van de andere locaties ook hoger. We verwachten nog een nabetaling en de begroting 2023 is op dit punt ook aangepast.

Overige lasten

De overige instellingslasten bestaan uit de administratie en beheerslasten, lasten voor klein inventaris en apparatuur, leer- en hulpmiddelen en overige lasten.

De totale overige lasten zijn iets lager dan in 2021, maar hoger dan begroot.

Onderdeel van deze lasten zijn materiële kosten die gemaakt zijn in het kader van het NPO programma: leermiddelen/verbruiksmaterialen en ICT met name licenties. Deze kosten (€ 338.000) waren begroot bij de personele lasten.

De lasten ten laste van de ouderbijdragen zijn € 48.700 hoger dan begroot. In voorgaande jaren waren door corona en de schoolsluitingen diverse schoolreisjes en excursies uitgesteld, deze uitstapjes worden nu gemaakt.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten zijn iets hoger dan vorig jaar. Er wordt geen rente ontvangen en de liquide middelen zijn hoger, hierdoor zijn de financiële lasten ook hoger dan begroot.

3.3 Kengetallen

In onderstaande tabel zijn meerdere kengetallen opgenomen. Als er een signaleringswaarde is vastgesteld door de onderwijsinspectie dan staat deze vermeld. Indien bepaalde kengetallen erg afwijken ten opzichte van de signaleringswaarde, kan dit aanleiding zijn tot verder onderzoek naar een financieel risico door de onderwijsinspectie. Een signaleringswaarde is echter geen norm voor de onderwijsinspectie.

Kengetal	2022	2021	Signaleringswaarde onderwijsinspectie
Huisvestingsratio	0,07	0,07	geen
Liquiditeit (current ratio)	1,99	1,42	geen
Liquiditeit (quick ratio)	1,99	1,42	kleiner dan 0,75
Liquiditeit (omvang)	€ 6.182.732	€ 3.289.357	> € 100.000
Rentabiliteit	0,06	0,04	afhankelijk van fin. positie
Solvabiliteit (incl. voorzieningen)	0,71	0,66	kleiner dan 0,30
Solvabiliteit (excl. Voorzieningen)	0,64	0,60	geen
Weerstandsvermogen	0,26	0,21	kleiner dan 0,05
Kapitalisatiefactor	0,32	0,28	geen
Ratio normatief publiek eigen vermogen	0,77	0,50	groter dan 1,00

Ratio normatief publiek eigen vermogen

Het verhoudingsgetal tussen publiek en normatief publiek eigen vermogen. Een getal boven de 1 duidt op mogelijk bovenmatig eigen vermogen.

Het normatief eigen vermogen is het vermogen dat redelijkerwijs nodig is om bezittingen te financieren en risico's op te vangen.

Definitie: Het publiek eigen vermogen gedeeld door het normatief eigen vermogen (de som van de helft van de aanschafwaarde gebouwen vermenigvuldigd met de bouwkostenindex, de resterende boekwaarde materiële vaste activa en de totale baten vermenigvuldigd met de omvangafhankelijke rekenfactor met als minimum een normatief publiek eigen vermogen van € 300.000).

Omschrijving	12/31/2022	12/31/2021
Aanschafwaarde gebouwen	3.485.447,43	2.928.801,31
Meeneemwaarde gebouwen 0,5 x Aanschafwaarde gebouwen x bouwkostenindex: 1,27	2.213.259,12	1.859.788,83
Boekwaarde resterende MVA	2.540.806,18	2.751.406,68
Totaal baten (incl. fin. baten)	29.370.349,63	27.601.475,45
Baten x omvangafhankelijke rekenfactor	1.468.517,48	1.380.073,77
Vaste risicobuffer van toepassing indien totale baten van Stichting kleiner dan 3 mln.	-	-
Normatief publiek eigen vermogen	<u>6.222.582,78</u>	<u>5.991.269,28</u>
Publiek eigen vermogen	<u>4.799.482,70</u>	<u>2.696.641,86</u>
Kengetal norm. publiek eigen vermogen:	0,77	0,50

Toelichting op de financiële positie

De financiële positie van PCPO is beter dan in 2020/2021.

Door de positieve resultaten van 2021 en 2022 is het publiek eigen vermogen gestegen. Infinite heeft in zijn analyse vermogens- en liquiditeitspositie aangegeven dat een liquiditeit (quick ratio) van 1,5 voor de omvang van PCPO passend is. PCPO voldoet daar in 2022 aan. Alle kengetallen liggen binnen de signaleringswaarden van de onderwijsinspectie. Het normatief eigen vermogen bedraagt in 2022: € 6.222.582. Het publiek eigen vermogen van PCPO bedraagt € 4.799.482. Dit betekent dat er geen sprake is van bovenmatig eigen vermogen.

3.4 WNT-verantwoording 2022

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievulling. Inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2022			
Naam	A. Dogger	A. Langmuur	
Functiegegevens	directeur/bestuurder	directeur/bestuurder	
Aanvang functievulling in 2022			
Einde functievulling in 2022			
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,0000	0,0000	
Dienstbetrekking	0	0	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	- €	-
Beloningen betaalbaar op termijn	€	- €	-
<i>Subtotaal</i>	€	- €	-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	- €	-
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€	- €	-
Bezoldiging	€	- €	-
Het bedrag van de overschrijding	€	- €	-
de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	0	0	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	0	0	
Gegevens 2021			
Functiegegevens	directeur/bestuurder	directeur/bestuurder	
Aanvang functievulling in 2021	01/01	01/07	
Einde functievulling in 2021	31/10	14/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0000	1,0000	
Dienstbetrekking	ja	ja	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	100.393 €	40.716
Beloningen betaalbaar op termijn	€	18.180 €	8.153
<i>Subtotaal</i>	€	118.573 €	48.870
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	124.099 €	68.173
Bezoldiging	€	118.573 €	48.870

Ib. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12.

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode van de eerste 12 maanden van het vervullen van hun functie zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Gegevens 2022			
Naam	E. Vos		
Functiegegevens	directeur/bestuurder		
Kalenderjaar	2022	2021	
Aanvang periode functievervulling	01/01	00/01	
Einde periode functievervulling	31/12	31/12	
Aantal kalendermaanden functievervulling	12	0	
Omvang dienstverband in uren per kalenderjaar	1168	0	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum			
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 206		
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 301.800	€	-
Individueel toepasselijk maximum gehele periode 1 t/m 12			€ 240.608
Bezoldiging (alle bedragen excl. btw)			
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum tarief?			ja
Bezoldiging in betreffende periode	€ 151.840	€	-
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12			€ 151.840
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag			n.v.t.
Bezoldiging			€ 151.840
Het bedrag van de overschrijding			n.v.t.
de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan			n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling			n.v.t.

Ic. Toezichthoudende topfunctionarissen

Toezichthoudende topfunctionarissen zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Gegevens 2022

Naam	Dhr. A.J. van Wingerden	Mvr. J.J.L. Brummelink-Bleijenberg	Dhr. G. Steijn	Dhr. S.D. Leertouwer	Dhr. P.J.J. Kalkman	Dhr. H. van der Vaart	Dhr. H.J. Bakker	Dhr. H.L.L. Robbe
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang functievervulling in 2022	01/01	01/01	01/01	01/01	01/01	01/10	01/09	01/09
Einde functievervulling in 2022	31/12	01/09	31/12	01/09	31/12	31/12	31/12	31/12
Bezoldiging								
Bezoldiging	€ 1.800	€ 960	€ 1.600	€ 960	€ 1.600	€ 480	€ 640	€ 640
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 23.100	€ 10.295	€ 15.400	€ 10.295	€ 15.400	€ 3.882	€ 5.147	€ 5.147
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bezoldiging	€ 1.800	€ 960	€ 1.600	€ 960	€ 1.600	€ 480	€ 640	€ 640
Het bedrag van de overschrijding	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2021

Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid			
Aanvang functievervulling in 2021	01/01	01/01	01/01	01/01	01/01			
Einde functievervulling in 2021	31/12	31/12	31/12	31/12	31/12			
Bezoldiging								
Bezoldiging	€ 1.700	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ -	€ -	€ -
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 22.350	€ 14.900	€ 14.900	€ 14.900	€ 14.900	€ -	€ -	€ -